

Predseda — Chairman
MVDr. Ján Pliešovský, CSc.

Redakcia:
Šéfredaktor — Chief editor
prof. MVDr. Peter JURIŠ, CSc.

Redakčná rada — Editorial board
prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.
Univerzita veterinárskeho lekárstva Košice
MVDr. Ján Greguš
Pharmacopola Žiar nad Hronom
MVDr. Jozef Pokorný
Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov Košice
MVDr. Ladislav Štodola
Komora veterinárnych lekárov SR Bratislava
MVDr. Milan Matuš
Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Bratislava

Technickí redaktori — Technical editors
Dagmar Matejová, MVDr. Jana Blašková,
MVDr. Milan Greguš

Jazyková úprava — Language correction
Dagmar Matejová

Grafická úprava, foto — Graphic design&photo
prof. MVDr. Peter Juriš, CSc., Harlequin s.r.o.

Grafika, sadzba a tlač — Pre-press and print
Harlequin, s.r.o., reprografické štúdio
Protifašistických bojovníkov 5, 040 01 Košice

Evidenčné číslo: EV 3763/09

Distribúcia — Distribution
Versus, s.r.o., Bratislava, KVPS v SR

Vydavateľ — Publisher
Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov
Cesta pod Hradovou 13/A, 040 01 Košice
www.ivvl.sk

Adresa redakcie — Editorial office address
KVPS, Masarykova 18, 040 01 Košice
tel.: +421-55-7999 218, 62 520 47, fax: +421-55-62 520 46
e-mail: svc@svssr.sk

Objednávky predplatného a inzercie — Subscription
and advert orders
Krajská veterinárna a potravinová správa,
Masarykova 18, 040 01 Košice
tel.: +421-55-62 520 47, fax: +421-55-62 520 46

Slovenský veterinársky časopis vychádza 6x ročne,
ročné predplatné: 33,50 EUR
Bankové spojenie: Štátna pokladnica Bratislava,
BÚ č.: 7000151337/8180
Jednotlivé čísla SVC budú v predaji v predajni skript
Ústavu vedeckých informácií a knižnici UVL,
Komenského 73, 041 81 Košice.

Slovak Veterinary Journal (6 issues a year)
is published by the Institute for Postgraduate
Education of Veterinary Surgeons,
Cesta pod Hradovou 13/A, 040 01 Košice.
Orders are accepted by the editorial office and
subscription should be sent to: Všeobecná úverová
banka Košice-mesto, Slovak Republic, account No.:
64730-512/0200

Autori sú zodpovední za obsahovú a jazykovú stránku
príspevkov.

Nevyžiadané rukopisy, fotografie, diapozitívy a kresby sa
nevracajú.

© Akékoľvek reprodukovanie textových a obrazových častí
je povolené len s písomným súhlasom šéfredaktora alebo
vydavateľa.

Podávanie novinových zásielok povolené
Východoslovenským riaditeľstvom pôšt Košice
pod č. VsRP – 2896/96 zo dňa 26.9.1996

EDITORIÁL

Napriek pomalému nástupu zvýšenej slnečnej aktivity, na začiatku jej 24 ročného cyklu a zaručeným meteorologickým predpovediam, že leto bude možno aj po islandskej sopečnej jari studené a vlhké, píšem tieto riadky v čase typických letných horúčav. Vytúžené oddychové, dovolenkové obdobie bolo asi pre väčšinu z nás pribrzdžované a akoby neustále odsúvané, celou sériou rôznych, aj pracovných povinností. Pracovné boli asi príjemnejšie ako tie, ktoré zažili niektorí naši spoluobčania v postihnutých oblastiach Slovenska po záplavách spôsobených rekordnými zrážkami. Žiaľ, medzi nami boli aj takí, ktorí v okamihu prišli o veľa materiálneho, niektorí aj o to najcennejšie a zostal im v duši len „ťažký kufor spomienok“...

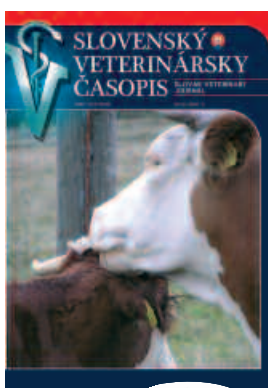
Všetko postupne zahojí čas, záplavy okrem – už len sporadických správ v médiách – pripomínajú všadeprítomné, dotieravé a krvilačné roje komárov. Nevyhli sa ani hlavnému mestu, zažil som to aj na vlastnej koži nielen v podvečer pri Dunaji, ale aj priamo v centre, pri prezidentskom paláci. Pri zamýšľanej potulke mestom som postrehol, že neuveriteľný apetít samičiek komárov, nás prenasledoval ako svorka hladných šakalov. Bezmocné až komické mávanie končatinami peších domácich i cudzincov nás smerovalo ako ovečky do bezpečia košiara (pootvorených dverí miestnych pubov, krčiem a kaviarní). Majitelia sa tešili, čašníci kmitali a ulice sa postupne vyľudnili. Až neskôr som pochopil, že všetko zlé je na niečo dobré. Asi nový biologický spôsob podpory a rozvoja cestovného ruchu? Absencia alebo neefektívny postrek proti komárom, bol asi len výsledkom podnikateľského lobingu a metódou ako prelomiť následky hospodárskej a finančnej krízy v tomto odvetví..?

Predkladané nové číslo nášho časopisu prináša viaceré informácie z tzv. verejného odpochtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, ktorý sa konal na Ministerstve pôdohospodárstva SR. Cenným je sumárny materiál, týkajúci sa eradikácie, kontroly a prieskumu chorôb zvierat v Slovenskej republike. Podobne zaujímavé a myslím aj významné sú aj príspevky prezentujúce spoločenské aktivity stavu veterinárnych lekárov (z histórie i zo súčasnosti) v našej krajine.

Na záver niečo príjemnejšie a optimistickejšie. Leto je tu, dovolenkujte! Energiu, aj tú slnečnú, je nám treba všetkým. Podľa údajov astronómov z akadémie vied počet dní čistého Slnka, bez slnečných škvrn, už výrazne poklesol a bolo zaznamenaných niekoľko malých skupín slnečných škvrn. Čo to značí? Asi to, že bude ešte teplejšie alebo žeby nie..?

Peter J u r i š

Abstrakty vedeckých príspevkov v anglickom jazyku sú uvádzané v medzinárodnej databáze *Food Science and Technology Abstracts (FSTA)*.

125 Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

131 *Cryptosporidium* spp. u vtákov

143 Víkend s Pharmacopolou

149 Pásomnice koní na východnom Slovensku

168 Nový názov a nové logo univerzity

170 Žitnoostrovské poľovnícke slávnosti, 14. máj 2010

174 Vzdelávacie aktivity IVVL v I. polroku 2010

OBSAH

Editoriál (Juriš, P.)	122
-----------------------	-----

Úradná kontrola a bezpečnosť potravín, producent, spotrebiteľ

Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike (Pliešovský, J., Janiuk, L., Matuš, M., Juriš, P., Polák, D.)	125
Vývoj humánnych antirabických vakcín (Slepecká, E., Ondrejková, A., Beníšek, Z., Süli, J., Ondrejka, R., Korytár, L., Prokeš, M.)	129
<i>Cryptosporidium</i> spp. u vtákov (Ravaszová, P., Valenčáková, A., Goldová, M., Luptáková, L., Malčeková, B.)	131
Aké vlastnosti môže mať pravý slovenský med po takmer 66 rokov od jeho vytočenia? (Kantíková, M., Badáň, P.)	133
„Nadbytočné“ a iné gény (Lešník, F., Juriš, P.)	134

Informácie z úradnej veterinárnej praxe, potravinárskej a poľnohospodárskej legislatívy a Komory veterinárnych lekárov SR

Kancelária ústredného riaditeľa ŠVPS SR informuje (Matuš, M.)	137
FVE Federácia európskych veterinárov	138
X. Kongres KVL SR	139
Predaj z dvora... vráťme sa k čerstvým potravinám	141
Ovenálie 2010 (Greguš, M.)	142
Víkend s Pharmacopolou	143

Veterinárna starostlivosť, prevencia v prvovýrobe, nozologická problematika, životné prostredie

Chlamýdiové infekcie zvierat a ľudí (Sulinová, Z., Čisláková, L., Halánová, M., Kalinová, Z., Pohorencová, A.)	145
Epizootologická situácia vo výskyte cicavčích chlamýdióz na Slovensku v roku 2009 (Čisláková, L., Kováčová, D., Halánová, M., Sulínová, Z.)	148
Pásomnice koní na východnom Slovensku (Jalčová, M., Goldová, M., Boldižár, M., Dvorožňáková, E.)	149
Vplyv sanitácie na kvalitu a bezpečnosť výroby potravín v potravinárstve (Laktičová, K., Sasáková, N., Ondrašovič, M., Ondrašovičová, O., Gregová, G., Papajová, I.)	152
Náhrada sena leuzeou (<i>Leuzea rhaponticum</i>) v kŕmnej dávke rastúcich jahniat (Baran, M., Jalč, D., Široka, P., Bomba, A., Žitňan, R.)	155
Aktivita alkalické fosfatázy vo vybraných štruktúrach mliečnej žľazy dojnic (Pukáčová, J., Poľáková, L., Lenhardt, L., Dudriková, E.)	157
Environmentálne faktory vrátane fungicídov tolylfluaniidu a azoxystrobinu vplyvujúcich na asistovaný estrus bahníc (Maraček, I., Kaľatová, J., Vodrášková, E., Kostecká, Z., Falis, M., Legáth, J.)	164

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie

Nový názov a nové logo univerzity (Pilipčinec, E.)	168
Miesto a význam publikácií z oblasti histórie (Pleva J., Máté D.)	170

Informácie zo spoločenských akcií, kongresov, výstav a personálie

Žitnoostrovské poľovnícke slávnosti, 14. máj 2010 (Rajský, D., Juriš, P.)	170
Generálny audit SR (Matuš, M., Pliešovský, J.)	173
Vzdelávacie aktivity IVVL v I. polroku 2010	174
Desiate výročie komisie Múzea histórie veterinárskej medicíny pri Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov (Husár, L.)	174
D.h.c.prof. MVDr. Rudolf Cabada, PhD. (Máté, D.)	176
MVDr. Pavel Lietava, CSc. – 80-ročný (Jantošovič, J., Schwarcz, F.)	177
Jubilanti v 3. štvrtroku 2010	177
Z našich radov odišli	177

CONTENT

Editorial (Juriš, P.)	122
-----------------------	-----

Official control and food safety, producer, consumer

Eradication, control and survey of animal diseases in the Slovak republic (Pliešovský, J., Janiuk, L., Matuš, M., Juriš, P., Polák, D.)	125
Development of human antirabies vaccines (Slepecká, E., Ondrejková, A., Beníšek, Z., Süli, J., Ondrejka, R., Korytár, L., Prokeš, M.)	129
Cryptosporidium spp. in birds (Ravaszová, P., Valenčáková, A., Goldová, M., Luptáková, L., Malčková, B.)	131
What characteristics can original Slovak honey have after almost 66 years from its extracting? (Kantíková, M., Badáň, P.)	133
"Surplus" and other genes (Lešník, F., Juriš, P.)	134

Information from official veterinary practice, food and agricultural legislation, and Chamber of veterinarians of SR

The office of the general director of the Slovak Veterinary and Food Administration informs (Matuš, M.)	137
FVE Federation of European Vets	138
Xth Congress of the Chamber of veterinarians of SR	139
Selling from the yard ... come back to fresh food	141
Ovenálie 2010 – Festival of Slovak traditional sheepherding	142
Weekend with Pharmacopola	143

Veterinary care, prevention in primary production, nosologic problem, environment

Chlamydial infections in animals and humans (Sulinová, Z., Čisláková, L., Halánová, M., Kalinová, Z., Pohorencová, A.)	145
Epizootological situation in occurrence of mammalian chlamydiosis in Slovakia in the year 2009 (Čisláková, L., Kováčová, D., Halánová, M., Sulinová, Z.)	148
Tapeworms of horses in eastern Slovakia (Jalčová, M., Goldová, M., Boldižár, M., Dvorožňáková E.)	149
Sanitation effect on the quality and safety of food production in food industry (Laktičová, K., Sasáková, N., Ondrašovič, M., Ondrašovičová, O., Gregová, G., Papajová, I.)	152
Substitution of hay for leuzea (<i>Leuzea rhaponticum</i>) in the feed ration of growing lambs (Baran, M., Jalč, D., Siroka, P., Bomba, A., Žitňan, R.)	155
Activity of alkaline phosphatase in some structures of mammary gland (Pukáčová, J., Poláková, L., Lenhardt, E., Dudriková E.)	157
Environmental factors including fungicide tolylfluand and azoxystrobin influencing assisted oestrus in ewes (Maraček, I., Kaľatová, J., Vodrášková, E., Kostecká, Z., Falis, M., Legáth, J.)	164

University of Veterinary Medicine and Pharmacy

New name and new logo of the university (Pilipčinec, E.)	168
Place and value of publication in the field of history (Pleva, J., Máté, D.)	170

Information from social events, congresses, exhibitions and personal data

Žitnoostrovský hunting festival (Rajský, D., Juriš, P.)	170
General audit SR (Matuš, M., Pliešovský, J.)	173
Educational activities organised by the Institute of education for veterinary surgeons in 1st half of 2010	174
10 th anniversary of the Comission of the Museum of veterinary medicine history at the Institute of education for veterinary surgeons (Husár, L.)	174
D.h.c.prof. MVDr. Rudolf Cabada, PhD. (Máté, D.)	176
MVDr. Pavel Lietava, CSc. – 80 years old (Jantošovič, J., Schwarcz, F.)	177
Life anniversaries in 3rd quarter of 2010.	177
The departed in our community	177

KANCELÁRIA ÚSTREDNÉHO RIADITEĽA ŠVPS SR INFORMUJE

PORADA K PREDAJU SUROVÉHO MIEKA PROSTREDNÍCTVOM AUTOMATOV

Dňa 29.4.2010 bola na ŠVPS SR zvolaná porada k prerokovaniu aktuálnej problematiky predaja surového mlieka prostredníctvom automatov. Na poradu boli prizvaní všetci dodávatelia mlieka do automatov, zástupcovia zväzu prvovýrobcov mlieka, Komory veterinárnych lekárov SR, ŠVPÚ a riaditeľia KVPS. Ústredný riaditeľ po privítaní zúčastnených zhodnotil situáciu v oblasti dodávania SKM do mliečnych automatov, informoval o aktuálnej situácii v dodávaní SKM priamemu spotrebiteľovi v rámci EÚ a porovnal situáciu k SR a o súčasnom počte automatov v SR. V samostatnej časti spojenej aj s diskusiou bolo zhodnotenie kvality dodávaného mlieka s dôrazom na aktuálnu zdravotnú situáciu v chovoch zvierat. Prvý výrobcovia boli upozornení na možné riziká v oblasti predaja SKM najmä s blížiacou sa letnou sezónou. MVDr. Ján Pliešovský, CSc. zdôraznil aj úsilie vynakladané ŠVPS SR za účelom podpory slovenských prvovýrobcov mlieka a udržiavania ich pravidelných dodávok SKM do automatov.

MISIE FVO

Po ukončení náročnej poslednej misie z celku „general audit“ nás v roku 2010 čaká aj štandardná misia FVO zameraná na oblasť VŽP. Termín misie bol po vzájomnej diskusii a zosúladení možných alternatív stanovený na 18. až 26.11.2010. Naposledy vykonaná misia so zameraním na túto problematiku v SR bola v roku 2005. Pracovníci odboru hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie už majú k dispozícii dotazník a začali práce na prípravách.

CVIČENIE „NÁKAZA 2010“

Dňa 16.6.2010 so vo vojenskom výcvikovom priestore Libava v Českej republike konalo cvičenie „Nákaza 2010“. Súčasťou cvičenia je aj oslava 90. výročia založenia vojenskej veterinárnej služby Československej

armády. Pri príležitosti osláv tohto jubilea, na ktoré boli pozvaní aj zástupcovia zo SR, bola Vojenskej veterinárnej službe Českej republiky udelená plaketa Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky. Plaketu v mene ústredného riaditeľa odovzdal MVDr. Alojz Žúrek plukovníkovi MVDr. Michalovi Slavičkovi.

MÍTING HLAVNÝCH VETERINÁRNYCH LEKÁROV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ

16.6.2010 sa v Bruseli konal míting hlavných veterinárnych lekárov členských štátov EÚ. Hlavné body prerokované na tomto rokovaní:

- stratégia zdravia zvierat, EK predložila informáciu o stave prác na stratégii zdravia zvierat – všeobecný pohľad. Komisia ďalej zhodnotila práce na finančnej štúdii vo vzťahu k stratégii zdravia zvierat EÚ. Boli zverejnené výsledky dotazníkového konania so všetkými zúčastnenými stranami vo vzťahu k novej legislatívy v oblasti zdravia zvierat v EÚ.
- Česká republika predložila výsledky spolupráce s 3. krajinami a v rámci tohto bodu aj predsedníctvo EÚ vykonalo sumarizáciu doteraz predložených príspevkov v tejto oblasti.

- Prebehla výmena názorov na vstup do platnosti od 1.1.2011 ustanovenia Nariadenia Rady a EP č. 2160/2003, týkajúce sa neprítomnosti salmonel v 25 g vzorke v čerstvom hydinovom mäse. Sú zvažované rôzne názory, napr. ponechať to ustanovenie v Nariadení bez zmeny, ustanovenie by sa malo týkať len vybraných druhov salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*), prípadne zaviesť tolerovateľnú úroveň. Zároveň ale vzniká otázka ako postupovať s výrobkami v ČS, ktoré túto úroveň presahujú – zakázať ich predaj v rámci EÚ a do 3. krajín? Najčastejší názor je, aby sa nulová tolerancia vzťahovala na dva druhy salmonel (*typhimurium* a *enteritidis*) s prijatím harmonizovaných pravidiel vzorkovania, čo poskytuje rovnováhu medzi ekonomickými dopadmi a dopadmi na zdravie ľudí. SR prezentovala názor, že kritérium potravinovej bezpečnosti by malo byť v rovnováhe s ekonomickými záujmami. Pripúšťame možnosť nulového výskytu oboch druhov salmonel (nie je reálne) za predpokladu kvalitných pravidiel vzorkovania. Doposiaľ predmetné pravidlá neboli publikované pre-

to ich nie je možné preskúmať a posúdiť.

- Španielsko predložilo sumár vykonaných prác počas trvania ich predsedníctva v prvom polroku 2010.

VÝROČNÁ SPRÁVA A ODPOČET 2009

Verejný odpočet Štátnej veterinárnej potravinovej správy Slovenskej republiky sa konal 31.5.2010 o 09:00 na Ministerstve pôdohospodárstva SR.

Program verejného odpočtu:

- prezentácia hlavných bodov výročnej správy,
- stanovisko ministerstva k výročnej správe,
- stanoviská zúčastnených odborníkov z danej oblasti,
- otázky novinárov a verejnosti.

Výročná správa ŠVPS SR je zverejnená na internetovej stránke ŠVPS SR.

CELOSLOVENSKÉ OVENÁLIE

Pod záštitou predsedu vlády, ministra pôdohospodárstva a Žilinského samosprávneho kraja sa v organizácii zväzu chovateľov oviec a kôz konali celoslovenské ovenálie. Na podujatí predstavovali svoje výrobky desiatky salašov a fariem z celého Slovenska. V rámci podujatia sa uskutočnila aj krátka porada veterinárnych organizácií, ktoré sa na podujatí zúčastnili v hojnom počte.

ROKOVANIA:

- Rokovanie s PZ SR a SOI

Štátna veterinárna a potravinová správa zvolala rokovania a požiadala Prezídium policajného zboru a Slovenskú obchodnú inšpekciu o spoluprácu a súčinnosť pri riešení problematiky ambulantného predaja pri cestách. Obe zúčastnené organizácie prisľúbili maximálnu spoluprácu za účelom efektívneho vykonávania kontrol. Rokovania budú naďalej prebiehať v najbližšom období.

- Rokovanie so SRZ RŽ

Prebehlo rokovanie so slovenským rybárskym zväzom rada Žilina na ktorom boli prerokované eradikačné programy, presuny rýb, zdravotná situácia v jednotlivých chovoch, ako aj celková situácia v SR. Zároveň boli konzultované aj možnosti spolupráce oboch organizácií.

- Rokovanie s KVL SR

Na rokovaní s prezidiom KVL SR bola preberaná nákazová situácia v SR a menovacie dekréty pre súkromných veterinárnych lekárov.

MVDr. Matuš, M.

FVE FEDERÁCIA EURÓPSKÝCH VETERINÁROV

FVE/08/dok/009, Finálna verzia, Prijaté 7. júna 2008

VETERINÁRSKE ÚKONY

1. Federácia európskych veterinárov (FVE) je organizácia, ktorá zastupuje približne 200 000 veterinárov v 37 európskych krajinách. Valné zhromaždenie tvoria zástupcovia 43 národných organizácií, vrátane riadiacich úradov a 4 medzinárodných skupín, ktoré zastupujú špeciálne oblasti aktivít.
2. Veterinárske povolanie je slobodná profesia, ktorej nositelia sa vyznačujú kvalitným vzdelaním a praktickou prípravou a ktorá praktikuje širokú škálu aktivít na základe špeciálnych kvalifikácií, ktoré nie sú obmedzené len na súkromnú klinickú prax. Tieto kvalifikácie poskytujú intelektuálne a praktické služby klientom a pacientom, ako aj verejnosti individuálnym, zodpovedným a nezávislým spôsobom. Veterinárska profesia je tiež regulovanou profesiou. Aby sa zabránilo nekvalitným (podradným) službám, ktoré by mohli poškodiť zdravie a welfare zvierat, ako aj verejné zdravie, je prístup k vykonávaniu veterinárskej medicíny a liečby umožnený len subjektom, ktorí absolvovali príslušné vzdelanie, vrátane praktickej prípravy a sú registrovaní a (alebo) kontrolovaní príslušnými národnými úradmi.
3. Európska verejnosť vyžaduje vysokú úroveň ochrany welfare zvierat každého druhu a vysoký stupeň zabezpečenia kvality pri etickej produkcii potravín živočíšneho pôvodu, čo kladie na profesiu významnú úlohu zabezpečiť bezpečnostnú kontrolu tak zdravia zvierat, ako aj verejného zdravia. Spoločenské zvieratá nadobudli ešte väčší význam ako „členovia rodiny“.
4. FVE je znepokojená stavom, že príliš veľa ľudí vykonáva veterinárske činnosti bez jasného delegovania, alebo bez primeraného vzdelania, prípadne výcviku. V mnohých krajinách boli založené skupiny nie veterinárov, ktoré vykonávajú určité „veterinárske činnosti“. Tieto skupiny chcú vykonávať stále viac a viac tradičnej veterinárskej práce a v niektorých krajinách existuje snaha vládnych úradov podkopávať postavenie veterinára a podporiť presun jeho úloh na iných.
5. Tam kde veterinárske úkony nie sú dobre zadefinované a regulované, vzniká riziko ohrozenia welfare zvierat a reputácie veterinárskej profesie, čo môže viesť k ohrozeniu zdravia zvierat a verejnosti.
6. FVE je toho názoru, že veterinárskej profesii je nutné priznať jedinečnú kompetenciu a odbornosť, ktoré môžu garantovať vysokú úroveň zdravia zvierat a welfare, ako aj významnou mierou prispieť k bezpečnosti zdravia ľudí a verejnosti.

Zmyslom tohto dokumentu však nie je chrániť veterinársku profesiu ale chrániť welfare a zlepšiť zdravie zvierat. FVE akceptuje, že niektoré veterinárske úkony môžu byť delegované na nie veterinárov, ale je toho názoru, že takéto osoby musia byť pre tieto činnosti primerane vycvičené.

7. Takéto obmedzenia sú v záujme zabezpečenia toho, aby boli zvieratá ošetrované len ľuďmi, ktorí sú na to kvalifikovaní.

8. FVE preto prijala nasledovnú definíciu veterinárskych úkonov:

DEFINÍCIA

VETERINÁRSKÝCH ÚKONOV

- a. Každý materiál alebo intelektuálne intervencie, ktorých cieľom je stanoviť diagnózu, liečiť alebo predchádzať psychickej alebo fyzickej chorobe, poraneniu, bolesti, alebo poškodeniu vo zvierati, alebo určiť zdravotný a welfare status zvierata alebo skupiny zvierat, osobitne jeho fyziologický stav; vrátane predpisania veterinárskeho liečiva.
 - b. Všetky zákroky, ktoré spôsobujú alebo môžu vyvolať bolesť;
 - c. Všetky invazívne zákroky.
 - d. Všetky veterinárske intervencie, ktoré zasahujú oblasť verejného zdravia, vrátane potravinového reťazca.
 - e. Veterinársku certifikáciu, ktorá sa týka všetkého čo je uvedené vyššie.
9. Kritérium (a) zdôrazňuje tradičnú úlohu veterinára z pohľadu veterinárskej medicíny a činnosti, zatiaľ čo ostatné kritériá reflektujú viac praktické aspekty veterinárskych aktivít. Je nutné podotknúť, že niektoré zákroky môžu mať buď materiálny alebo intelektuálny charakter, alebo aj oba, a tak môžu zodpovedať buď jednému alebo viacerým kritériám.
 10. FVE jednoznačne konštatuje, že úkony spojené s vyšetrovaním, stanovením diagnózy, odporúčaniami následných akcií a predpisovaním liekov a liečbou spolu úzko súvisia a musia ostať v kompetencii veterinára. Diagnóza sa nedá stanoviť bez vyšetrenia, buď klinického vyšetrenia zvierata alebo vyšetrenia vzoriek. Bez vyšetrenia a stanovenia diagnózy nie je možné navrhnúť liečbu alebo vykonať chirurgický zákrok. To isté platí pre vypisovanie receptov.
 11. FVE považuje tieto argumenty za platné aj v prípade vykonávania veterinárskych spoločenských úkonov, ktoré stavajú veterinára do významnej úlohy pri zabezpečovaní zdravia zvierat, verejného zdravia a welfare zvierat.

12. Len veterinár môže zaujať holistický prístup v každej uvedenej situácii a pri aplikácii vedeckých princípov realizovať taký druh veterinárskej medicíny a činnosti, ktorý je založený na vedeckých dôkazoch a overených skúsenostiach.

13. Terestriálny kódex zdravia zvierat OIE definuje „veterinárneho paraprofesionála“ ako;

Osoba, ktorá je za účelom *Terestriálneho kódexu* autorizovaná veterinárskym štatutárnym úradom vykonávať určité vyznačené úlohy (v závislosti od kategórie veterinársky para-profesionál) v krajine. Úkony sú na ňu delegované pod riadením a zodpovednosťou veterinára. Úlohy autorizované pre každú kategóriu veterinárskeho para-profesionála by mali byť definované veterinárskym štatutárnym úradom v závislosti od kvalifikácie a výcviku, ako aj podľa potrieb.

14. FVE akceptuje delegovanie určitých úloh/základov na tie subjekty, ktoré sú technicky a legislatívne kompetentné a podľa konkrétnych úloh podliehajú rôznym úrovňam veterinárskeho dozoru. Takéto delegovanie môže vzniknúť na základe požiadaviek klienta, konzumenta a zdravotného dozoru, ktorý má právo vyžadovať ekonomické aktivity, ako aj etické úkony z pohľadu welfare a životného prostredia.

15. Proces podpory delegovania určitých úloh si vyžaduje odstránenie všetkých anomálií, ktoré sú obsahom súčasnej legálnej alebo ilegálnej praxe. Musí sa taktiež vyžadovať príslušný výcvik paraprofesionálov so zameraním na určité, obmedzené postupy, ktorý sa však musí realizovať v spolupráci s veterinárskou profesiou, čo umožní účinné ošetrovanie všetkých zvierat a zabezpečí zvýšenú dôveru verejnosti v produkciu bezpečných potravín a vo veterinársku profesiu.
16. Určité princípy by však mali byť ustanovené ako prvé.

- a. Zákon a prax musia byť v súlade. Nie je akceptovateľné aby rôzne skupiny získali legálne právo starať sa o zvieratá alebo vykonávať určité zákroky bez rovnakého legálneho záväzku kompetencie a regulácie.

- b. Musí byť garantovaná kompetencia subjektu.

- c. Je nevyhnutné určiť úroveň zodpovednosti a vzťah k veterinárovi, ktorý má všeobecnú zodpovednosť a povinnosť kontroly, napr.:

- i. Zákroky sa smú vykonávať po autorizácii veterinárom a (alebo) za jeho prítomnosti,

- ii. Zákroky sa smú vykonávať po autorizácii veterinárom, ktorý je schopný v naliehavom prípade schopný intervenovať,
 - iii. Zákroky sa smú vykonávať v neprítomnosti veterinára,
 - iv. Nezávislé alebo autonómne zákroky.
- d. Úroveň legálnej zodpovednosti musí byť proporcionálna k úrovni praktickej zodpovednosti.
17. Všeobecne môžeme na základe modelov v oblasti zdravotníctva očakávať vytváranie všeobecných a čiastočne špecializovaných kompetencií pre veterinárov (ktorí sú v podstate kvalifikovaní vykonávať všetky zákroky) a špecifických alebo limitovaných kompetencií pre jasne identifikovateľné profesie alebo aktivity.
 18. Záverom možno konštatovať, že historické a kultúrne rozdiely v minulosti medzi krajinami a ľuďmi mali za následok rozdielnu národnú legislatívu. Stále

viac rastúce medzinárodné kontakty a stúpajúci počet veterinárov, ktorí poskytujú cezhraničné služby alebo sa usadzujú v iných krajinách, vyvolali potrebu jasnej, praktickej a medzinárodnej definície veterinárnych úkonov. Existuje neprerušiteľný vzťah medzi zdravím zvierat (nezávisle od druhov), welfare zvierat, bezpečnosťou potravín a verejným zdravím a welfare. Je to veterinár, ktorý má ústrednú pozíciu v rámci tohto reťazca.

X. KONGRES KVL SR

X. Kongres Komory veterinárnych lekárov SR, ktorý sa konal v dňoch 29.–30. mája 2010, v prostredí Nízkych Tatier, v Demänovskej Doline, v hoteli Grand Jasná, bol aj tento rok rozdelený do 4 odborných sekcií – Sekcia malých zvierat, Sekcia hospodárskych zvierat, Sekcia koní a Sekcia hydiny a exotických vtákov.

Ako už tradične za posledné roky, **sekcia malých zvierat** bola zaplnená do posledného miesta.

Nosnou témou prvého dňa bola dermatológia psov a mačiek. Prvým prednášajúcim bol Dr. Jan Rybníček, ktorý prezentoval svoj prístup k dermatologickému pacientovi v bežnej praxi. Zaujímavým a pútavým spôsobom poslucháčom popísal svoj veľmi efektívny a rýchly spôsob, ako sa dostať k správnej diagnóze u dermatologického pacienta. O tom, že to bola zaujímavá prezentácia svedčila bohatá diskusia v priebehu prednášky. Druhým prednášajúcim v sobotu bola Dr. Lucia Panáková, ktorá prezentovala svoj prístup k pacientovi s *otitis externa* a klinický prístup k mačke s pruritom. Napriek svojmu nízkemu veku pani doktorka Panáková podala obidve témy výborne. Záver dňa opäť patril Dr. Rybníčkovovi a s témou „Špecifiká v dermatológii mačiek, eozinofilný komplex“ udržal plnú prednáškovú sálu až do neskorých poobedňajších hodín. Ešte raz by sme chceli aj touto cestou poďakovať obidvom prednášajúcim za ich výborný výkon.

Nedeľňajšie predpoludnie patrilo šarmantnej dáme z Bristolskej univerzity Dr. Rachel Korman, ktorá prednáškami: „Starostlivosť o staré mačky“, „Cukrovka mačiek“, „Anémia mačiek“ a „Žltáčka mačiek“, zaujala poslucháčov a sekcia malých zvierat sa oproti plánu skončila o viac ako hodinu neskôr. Na základe ohlasov poslucháčov na témy a prednášajúcich môžeme hodnotiť sekciu malých zvierat ako úspešnú.

V **sekcii hospodárske zvieratá** boli lektormi doc. MVDr. Vinkler Antonín, CSc. z UVLF Brno a MVDr. Fabiš Marián, PhD., ktorý sa odborne špecializoval na oblasť výživy a aj prvú prednášku mal na tému: „Vplyv výživy na reprodukciu dojníc“.

V odpoludňajšom bloku prednášok doc. MVDr. Vinkler, CSc., podrobne rozobral reprodukčnú problematiku dojníc, možnosti a systémy riadenej reprodukcie, kritické body reprodukčného cyklu, ekonomické aspekty riadenej reprodukcie, najčastejšie reprodukčné problémy a prístup k ich riešeniu. Auditórium zaujal nielen svojím spôsobom výkladu, ale predovšetkým erudovaným obsahom prednesených tém. Dokázal výborne skĺbiť teoretické poznatky s dlhoročnými praktickými skúsenosťami z terénnej praxe (už dlhé roky pracuje nielen ako univerzitný pedagóg, ale aj ako riadiaci pracovník v oblasti reprodukcie dojníc na univerzitnom školskom majetku v N. Jičine).

Ukázalo sa obsahovo vhodné, že jeho

predrečník bol MVDr. Fabiš M., PhD., ktorý podrobne popísal faktory výživy, ktoré determinujú reprodukčné schopnosti dojníc.

Obaja prednášajúci sa v oblasti popisu reprodukčnej problematiky vzájomne obsahovo dopĺňali.

Skúsení SVL, ktorí v oblasti farmovej praxe majú dlhoročné skúsenosti sú pomerne citliví na nadmerné teoretizovanie. Ale všetci prítomní vysoko ocenili obsah prednášok oboch spikrov. Po každej prednesenej téme bola živá diskusia. Aktéri popisovali svoje skúsenosti a svoj pohľad na danú problematiku.

Aj prednášajúci kvitovali aktívny záujem auditória. Celkovo je možné hodnotiť tematicky obsah sekcie hospodárskych zvierat ako vydarenú súčasť celého Kongresu.

Sekcia koní za posledné roky na kongrese zaznamenáva stále väčšiu účasť a záujem o odbornosť a v tejto druhovej špecializácii. Program na tohto ročnom kongrese bol zameraný na reprodukciu, ochorenie žriebät a správne rozhodnutie veterinárneho lekára pri kolikách. Okrem hlavných tém bola do programu zaradená aj aktuálna problematika označovanie koní elektronickým transpondérom a správny opis koňa.

Program začal v sobotu prednáškou MVDr. Sedlinskej z ČR, ktorá sa v prednáškach zaoberala hlavne zhodnotením zdravotného stavu žriebäťa a najčastejšími vnútornými chorobami. Pani doktorka svojimi praktickými skúsenosťami a kazuistikami vyprovokovala zaujímavú diskusiu na prednesenú tému. Po obede program pokračoval v hlavnej téme, a to reprodukcia koní. Teoretickú časť predniesol MVDr. Hura z UVLF

Košice. Na tak širokú tému pán doktor nemal adekvátny časový priestor, ale po dohode táto téma bude na budúci rok rozobratá podrobne. Po teoretickej časti pokračoval praktický workshop v suteréne hotela, kde už boli pripravené dve kobyly a kde je vhodný priestor aj na premietanie. Gynekologické vyšetrenie a USG vyšetrenie predviedol okrem MVDr. Huru aj MVDr. Solár. Zaujímavé nálezy na vaječníkoch prekvapil okrem poslucháčov aj samotných lektorov.

Nedeľa patrila v sekcii koní prednášajúcemu MVDr. Martinovi Mihálymu. Témy ako prvá pomoc a správne rozhodnutie veterinárneho lekára pri akútnych kolikách v teréne a ich správna diagnostika zaujali všetkých, takmer štyridsiatich poslucháčov, ktorí si tak vytvorili správny pohľad na diagnostiku a liečbu kolikových ochorení.

Na základe ohlasov musíme s radosťou konštatovať, že sekcia koní splnila očakávania ako organizátorov tak poslucháčov.

V ambulanciách súkromných veterinárnych lekárov v poslednom období narastá počet pacientov z oblasti **exotického vtáctva**. Požiadavka o rozšírenie vedomostí a praktického prístupu k týmto špecifickým živočíchom viedla nás organizátorov, aby sme túto tému zaradili ako nosnú tému sekcie. Plná prednášková miestnosť značila správnosť výberu témy a ľahúňom bol erudovaný prednášajúci s bohatými zahraničnými skúsenosťami MVDr. Ladislav Molnár, PhD. Pútavú prednášku začal praktickými ukážkami fixácie, manipulácie a základnými vyšetovacími postupmi u exotického vtáctva. Praktické ukážky spôsobu odberu vzoriek pokračovali témou najčastejších chorobných jednotiek a ich diferenciálnej diagnostiky. Liečivá, terapeutiká a ich aplikácia bola posledná téma

časti exotického vtáctva. Pre veľký záujem o túto problematiku prisľúbil MVDr. L. Molnár, PhD. pokračovanie workshopu v jesenných mesiacoch tohto roku.

Prvýkrát bola zaradená do tejto sekcie aj problematika chovu a chorôb holubov. Témy sa ujal a praktickými skúsenosťami s nami podelil náš kolega s KVL SR MVDr. František Krupan. Pre krátky časový priestor a záujem aj túto tému bolo by vhodné nájsť priestor na jej pokračovanie.

MVDr. Ivan Kostúr oboznámil auditórium s **aktuálnymi zdravotnými problémami v chovoch hydiny**, na čo nadviazala obohacujúca diskusia.

Rozšírenie sekcie hydiny o exotické vtáctvo a holuby, veľmi dobré výkony prednášajúcich ocenili účastníci Kongresu obsadením miest do poslednej stoličky. Kladné hodnotenie od našich členov je potešením a zároveň návodom, ako to organizovať v budúcnosti.

Kongresu sa celkovo zúčastnilo 390 poslucháčov, pozvanie neodmietli ani hostia či už zo Slovenska, ale i z Českej republiky a Poľska a túto vzdelávaciu akciu, spojenú s prezentáciou, si nenechalo ujsť ani 32 farmaceutických a distribučných firiem, čo tiež svedčí o tom, že Kongres Komory veterinárnych lekárov SR sa zaraďuje medzi najväčšie veterinárske akcie, konané na Slovensku.

DEŇ DETÍ V RÁMCI X. KONGRESU KVL SR

Na základe dobrých ohlasov sme aj v tomto roku, počas konania odborného programu X. Kongresu Komory veterinárnych lekárov SR, ktorý sa konal v dňoch 29.–30.5.2010, v Demänovskej Doline, v hoteli Grand Jasná, pripravili pre najmenších návštevníkov, ktorí prišli so svojimi rodičmi – veterinármi, počas soboty sprievodný program.

Po návale na prezentácii, sme sa stretli s deťmi vo foyeri hotela Grand a keďže aj počasie nám prialo, tak okrem kreslenia na chodníku, či loptových hier, sme dali zabráť aj koníkom, pretože bol doslova „boj“, o to, kto bude sedieť hneď vedľa skúseného kočiša, či bude stáť vzadu v koči a robiť ostatným kamarátom „ochranku“. Naozaj to bolo veľmi príjemné dopoludnie, pretože ani sme sa nenazdali a bol čas obeda, a to si niektorí ešte ani nestihli vyskúšať, ako lieta papierový drak – spiderman, alebo vyfúknuť čo najviac farebných

ných bubliniek cez bublifuk.

Po dobrom obede sme sa už ponáhľali, pretože objednaný autobus nás už čakal pred vchodom s tým, že naša prvá zastávka bude vo Važeckej jaskyni. Po návšteve peknej jaskyne, kde sa deti mohli oboznámiť aj s tým, ako žili v tme obrovské jaskynné medvede (pani sprievodkyňa nám navodila túto atmosféru úplným vypnutím všetkých svetiel v jaskyni), sme sa vybrali na prechádzku na Štrbské pleso.

Verím, že okrem nakúpených suvenírov si deti aj tento rok priniesli domov veľa zážitkov a pekných spomienok a program, ktorý sme pripravili špeciálne pre ne, sa im páčil. Veď keď som na záver dňa pri odovzdávaní diplomov za ich účasť, videla tie rozžiarené a spokojné detské tváre, bolo mi to v tej chvíli úplne jasné...

KVL SR

PREDAJ Z DVORA... vráťme sa k čerstvým potravinám

V hoteli Centrum v Košiciach sa konala predajno-predstaveno-náučná akcia pod názvom Predaj z dvora... vráťme sa k čerstvým potravinám. Jej cieľom bol kontakt spotrebiteľov s výrobcami potravín „vo dvore“ a vzdelávanie v oblasti novíniek v zákone a postrehov z praxe. Pripomíname, že predaj z dvora umožnilo Nariadenie vlády 352/2009 z 19. augusta 2009. Záštitu nad podujatím malo Ministerstvo pôdohospodárstva SR. Počas dvoch dní sa predstavilo v predajnej časti viacero vystavovateľov prezentujúcich mäsové a mliečne výrobky, cestoviny, pečivo, biopotraviny, med, čaj, víno, atď. Medzi inými sa prezentovala aj Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Akcia bola zahájená za účasti ministra poľnohospodárstva SR, Vladimíra Chovana. Po tlačovej konferencii prebiehal workshop, ktorého odborným garantom bola Regionálna poľnohospodárska a potravinová komora v Košiciach a Výskumný ústav potravinársky. Témy workshopu boli: aktuálna potravinová legislatíva, legislatíva predaja potravín priamo spotrebiteľovi, aktualizácia zákona o potravinách, hygienické štandardy pri predaji z dvora, skúsenosti s priamim predajom z dvora, prezentácia kvality – Spiš Market – TSG výrobky. Po svojej prezentácii reagovali prednášajúci na otázky prítomných chovateľov, pestovateľov, pracovníkov krajských, regionálnych veterinárnych a potravinových správ.

OVENÁLIE 2010

Ovenálie – oslava slovenskej tradície ovčiarstva a všetkého s ním spojeného sa po druhý rok konala v amfiteátri obci Východná. Akciu organizoval Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku pod záštitou predsedu vlády, Ministerstva pôdohospodárstva SR a Žilinského samosprávneho kraja. Spoluorganizátormi podujatia bolo aj Ministerstvo kultúry SR, obec Východná a Liptovské kultúrne stredisko Liptovský Mikuláš.

Úvodnú reč a privítanie hostí predniesol starosta obce Východná, Mgr. Pavel Krupa. K prítomným sa prihovril aj predseda zväzu chovateľov oviec a kôz, Ing. Igor Nemčok, bývalý minister pôdohospodárstva SR, Ing. Miroslav Jureňa, ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, MVDr. Ján Pliešovský, CSc. Každý z nich pripomenul dôležitosť ovčiarkej tradície pre slovenskú kultúru a potrebu odhodlania, aby sa aj v týchto pre ovčiarstvo nie ľahkých časoch úplne nevytratila. Každý z nás si určite uvedomuje tlak na znižovanie cien potravín a akýsi masový záujem o cenu na úkor kvality. Po úvodnom programe sa zhromaždili účastníci zo Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a pod vedením MVDr. Jána Pliešovského CSc. prebehla diskusia o medializovaných prípadoch falšovania bryndze. Na pretrase bolo aj znižovanie normy obsahu ovčieho syra v bryndzi pod úroveň 50 %, z čoho by neskôr vyplynulo, že sa o falšovanie nejedná. Tiež sa preberali iné témy o ovčiarstve vo vzťahu k veterinárnej správe a zákone o predaji z dvora.

Kultúrny program bol obohatený niekoľkými speváckymi a tanečnými súbormi z Východnej, Klenovca, Dubnice, Tepličky a Orav-

ského Lieska. Medzi davom sa prezentovalo množstvo predajcov, ktorí ponúkali ovčiarske výrobky, zvonce, črpáky, fujary, krpce a množstvo iných tradičných predmetov. Všade rozvoniaval baraní guláš. V tejto atmosfére prebehli aj súťaže v ťahaní syrových nítí, o najlepšie ovčí syr. Víťazkou v ťahaní nítí sa stala Anna Kralčáková s výkonom 56 metrov za 4 minúty. Okrem iného sa na Ovenáliách konala aj súťaž vo varení gulášu, pití žinčice a jedenia syrových nítí. Opodiaľ prebehla aj ukážka strihania oviec v prevedení Juraja Fongusa, pasenia oviec so psom a nesmieme zabudnúť ani na súťaž o najkrajšiu ovcu.

MVDr. Milan Greguš,
technický redaktor SVČ

VÍKEND S PHARMACOPOLOU

ROYAL CANIN
VET EARLY CARE™

PHARMACOPOLA

DISTRIBÚCIA VETERINÁRNYCH LIEČIV

PHARMACOPOLA

DISTRIBÚCIA VETERINÁRNYCH LIEČIV

NOVÝ NÁZOV A NOVÉ LOGO UNIVERZITY

Vo svojej viac ako šesťdesiatročnej histórii univerzita prešla ďalšou významnou zmenou. S účinnosťou od 15. januára 2010 nesie nový názov – **Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach**. V roku 1949 vznikla ako Vysoká škola veterinárska v Košiciach, v rokoch 1952 až 1968 bola ako veterinárna fakulta pripojená k Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre. Od začiatku školského roka 1969/1970 sa opäť stala samostatnou vysokou školou univerzitného smeru, čo sa odrazilo v zmene názvu školy v roku 1992, kedy sa premenovala na Univerzitu veterinárskeho lekárstva v Košiciach.

Nový názov odráža zmeny, ktorými univerzita v uplynulých rokoch prešla. Jednou z najvýznamnejších zmien je zavedenie nového študijného programu *farmácia* v akademickom roku 2006/2007. Čo sa však nezmenilo je skutočnosť, že univerzita od svojho založenia bola a dodnes je jedinou inštitúciou svojho druhu pre univerzitné pregraduálne a postgraduálne veterinárske vzdelávanie v Slovenskej republike, a dnes ako druhá na Slovensku poskytuje vzdelanie v študijnom programe *farmácia*. K tradičným študijným programom *všeobecné veterinárske lekárstvo* a *hygienu potravín* tak na druhom stupni vysokoškolského vzdelávania pribudol študijný program *farmácia*, ktorého úspešný absolvent po piatich rokoch denného štúdia získava akademický titul magister (Mgr.). Študijný program je orientovaný na výchovu odborníkov v oblasti farmácie a lekárnictva ako súčasť zdravotnej starostlivosti o človeka i zvieratá a je zameraný na výskum, výrobu a kontrolu liečiv a liekov. Absolventi sa uplatnia v lekárnictve, nemocničných a medicínskych centrách, vo farmaceutickom a kozmetickom priemysle, v systéme štátnej kontroly liečiv a v zdravotníckych poisťovniach.

Univerzita ponúka aj vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa v dvoch študijných programoch – *kynológia* a *bezpečnosť krmív a potravín*. V dennej i externej forme tohto štúdia počas troch rokov, resp. šiestich semestrov získajú absolventi titul bakalár (Bc.) a môžu následne získať titul magister (Mgr.) v dvoch nadväzujúcich študijných programoch – *produkčné zdravie zvierat a ochrana životného prostredia*, a *trh a kvalita potravín*.

Najmä študijný program *kynológia*, realizovaný na univerzite od akademického roku 2004/2005, si získal popularitu tým, že umožňuje spojiť lásku ku psom so širokými možnosťami profesionálneho uplatnenia. Absolvent nadobudne odbornosť pre výkon svojho povolania v špecializovaných veteri-

nárnych zariadeniach, hlavne v policajnom zbore, v armáde, v železničnej polícii, v colnej správe, v súkromnej bezpečnostnej službe. Môže pôsobiť ako profesionálny cvičiteľ psov, kynológ v poľovníckych a záchranárskych združeniach a v združeniach pre občanov so zdravotným postihnutím, ako rozhodca výkonu psov v služobnej a poľovníckej kynológii, môže kontrolovať podmienky na výstavbu a prevádzku karantén a útulkov pre psov, či pôsobiť pri ochrane zvierat a prírody.

Absolvent študijného programu *bezpečnosť krmív a potravín*, ktorý sa dá študovať na univerzite od akademického roku 2007/2008, sa môže uplatniť v štátnych i súkromných laboratóriách so zameraním na hodnotenie kvality potravín a krmív. Vo výrobných prevádzkach nájde uplatnenie pri plánovaní, organizovaní a kontrole bezpečnostných systémov výroby potravín a krmív. Môže pracovať v poradenských inštitúciách pre oblasť výroby, manipulácie a uvádzania potravín a krmív do obehu, ako aj v zameraní na laboratórnu diagnostiku, výrobnú prax a bezpečnostné systémy. Uplatní sa aj v oblasti školstva a vedecko-výskumných inštitúcií ako vysokokvalifikovaný laboratórny pracovník so zameraním na chemické, biochemické, mikrobiologické a mykologické analýzy.

Akademický titul *doktor veterinárskej medicíny* (v skratke MVDr.) získava absolvent denného šesťročného študijného programu *všeobecné veterinárske lekárstvo*, ktoré sa od roku 1991 uskutočňuje aj v anglickom jazyku pre študentov z celého sveta. Absolvent tohto programu môže vykonávať prácu ako veterinárny lekár v štátnej alebo privátnej sfére so zameraním hlavne na diagnostiku, terapiu a prevenciu chorôb spoločenských, hospodárskych i exotických zvierat, ale aj v oblasti potravinárstva, farmácie, vedecko-výskumnej oblasti a ochrane životného prostredia.

Akademický titul *doktor veterinárskej medicíny* získava aj úspešný absolvent študijného programu *hygienu potravín*, ktorý je realizovaný počas šiestich rokov v dennej forme. Študijný program je zameraný viac na odborné predmety z oblasti produkcie a výroby potravín živočíšneho pôvodu tak, aby veterinárny lekár bol gestorom ich zdravotnej nezávadnosti od prvovýroby až po spotrebiteľa, vykonával potravinový dozor nad výrobou potravín živočíšneho i rastlinného pôvodu a manipuláciou s nimi, vykonával dozor pri vývoze a dovoze potravín a v obchodnej sieti. Rovnako je spôsobilý vykonávať činnosť veterinárneho lekára hos-

podárskych, spoločenských a exotických zvierat.

Vysokoškolské vzdelanie na 3. stupni poskytuje univerzita v šiestnástich akreditovaných študijných programoch pri štandardnej dĺžke štúdia 4 roky v dennej, resp. 5 rokov v externej forme štúdia. Po úspešnom absolvovaní štúdia jedného z akreditovaných študijných programov – *hygienu potravín, veterinárna morfológia a fyziológia, vnútorné choroby prežúvavcov a ošipáných, vnútorné choroby koní, malých zvierat a hydiny, veterinárna chirurgia, ortopédia a röntgenológia, veterinárne pôrodníctvo a gynekológia, infekčné choroby zvierat, parazitárne choroby zvierat, súdne a verejné veterinárske lekárstvo, výživa zvierat a dietetika, hygiena chovu zvierat a životné prostredie, mikrobiológia, imunológia, veterinárna biochémia, toxikológia a virológia* – absolvent získava akademický titul *doktor (philosophiae doctor* v skratke PhD.).

Dnes je univerzita neoddeliteľnou súčasťou európskeho vzdelávacieho i výskumného priestoru. V konkurenčnom prostredí vysokých škôl uchádzajúcich sa o študentov si udržiava stabilný záujem o štúdium veterinárnej medicíny a stále sa zvyšujúci záujem o štúdium farmácie. Na všetkých troch stupňoch v dennej i externej forme štúdia má univerzita okolo 1600 študentov, z toho okolo 200 študentov zo zahraničia, ktorí prichádzajú na univerzitu študovať veterinárnu medicínu v anglickom jazyku najmä z Izraela, Švédska, Nórska, Írska, Anglicka, Grécka, Cypru, Malty, Islandu, Belgicka a Rakúska. Medzinárodné uznanie zabezpečuje univerzite dostatok záujemcov o štúdium zo zahraničia, ktorých láka najmä vysoká úroveň praktickej prípravy a permanentný kontakt so zvieratami. A to, spolu s výbornými, jazykovo zdatnými odborníkmi i dlhoročnými skúsenosťami, keďže toto štúdium sa na univerzite realizuje od roku 1991, sa odráža vo vysokom podiele zahraničných študentov na celkovom počte študentov univerzity.

Veterinárska medicína aj farmácia patria medzi tzv. regulované povolania, ktorých štúdium musí byť zostavené v intenciách požiadaviek smernice Európskej únie. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach spĺňa požadované normy EÚ a diplom vydávaný univerzitou je platný v krajinách Európskej únie. Potvrdením kvality a trvalo vysokej úrovne vedeckej, výskumnej a vzdelávacej činnosti univerzity sú jej opakované hodnotenia uznávanými autoritami na národnej i medzinárodnej úrovni.

Na úrovni národnej je univerzita v šesťročných intervaloch hodnotená Akreditačnou komisiou SR, ktorá komplexne posudzuje vzdelávaciu, výskumnú a ďalšiu tvorivú činnosť vysokej školy, ako aj personálne, technické, informačné a ďalšie podmienky, v ktorých sa táto činnosť uskutočňuje. UVLF v Košiciach bola prvou vysokou školou na Slovensku, kde začal proces komplexnej akreditácie. Na základe hodnotiacej správy Akreditačnej komisie vydal v decembri 2008 minister školstva SR rozhodnutie o výsledkoch komplexnej akreditácie, ktorým priznal UVLF v Košiciach právo udeľovať príslušné akademické tituly absolventom štúdia všetkých študijných programov, ktoré univerzita poskytuje na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Univerzita má tiež priznané právo uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov v 12 študijných odboroch – mikrobiológia, imunológia, hygiena potravín, veterinárna morfológia a fyziológia, vnútorné choroby zvierat, veterinárna chirurgia, ortopédia a röntgenológia, veterinárne pôrodníctvo a gynekológia, infekčné a parazitárne choroby zvierat, súdna a verejné veterinárske lekárstvo, výživa zvierat a dietetika, hygiena chovu zvierat a životné prostredie, a toxikológia.

Komplexná akreditácia sa pre UVLF v Košiciach skončila s vynikajúcimi výsledkami a škola bola bez akýchkoľvek pochybností začlenená medzi univerzitné školy ako prvá vysoká škola na Slovensku. Pozitívne je vnímaná medzinárodná spolupráca s vysokými školami a inštitúciami, mobilita študentov i zamestnancov, vysoký štandard poskytovaného vzdelania, modernosť učebných postupov a komplexnosť celkovej práce univerzity.

V tom istom roku na základe komplexnej akreditácie vydalo Ministerstvo školstva SR univerzite osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj. Univerzita bola posudzovaná v troch oblastiach, pričom v oblasti vedy o živé prírode a vo veterinárskych vedách získala najvyššie ocenenie – špičková medzinárodná kvalita, a v tretej oblasti chémie, chemická technológia a biotechnológia získala ocenenie – medzinárodne uznaná kvalita.

Pre univerzitu je veľmi dôležité aj hodnotenie na medzinárodnej úrovni. V ostatných rokoch bola na univerzite Komisiou EÚ – TAIEX vykonaná evalvácia aproximácie vzdelávania v oblasti veterinárnej medicíny medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou, reevalvácia Edukačnou komisiou Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárne vzdelávanie so sídlom v Bruseli (EAEVE – European Association Establishments for Veterinary Education), ktorého členom je aj UVLF v Košiciach, a tiež inštitucionál-

ne hodnotenie univerzity Európskou asociáciou univerzít (EUA – European University Association).

Závery všetkých týchto hodnotení boli pre univerzitu priaznivé a potvrdili, že univerzita má viacero silných stránok, predovšetkým v oblasti unikátnej orientácie na oblasť veterinárnej medicíny, hygieny potravín a farmácie, ďalej vo vysokej kvalifikačnej úrovni akademického a technického personálu, získavaní príjmov z výskumu, dobrej úspešnosti absolventov na trhu práce nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, ako aj v poskytovaní vzdelávania v anglickom jazyku pre študentov zo zahraničia a dlhodobej úspešnosti v hodnoteniach externými rankingovými a ratingovými agentúrami.

Vychádzajúc zo záverov týchto hodnotení bola s účinnosťou od 1. septembra 2007 akademickým senátom schválená nová organizačná štruktúra univerzity s jedenástimi katedrami, piatimi klinikami a štyrmi učelovými zariadeniami (Školský poľnohospodársky podnik, n. o., Zemplínska Teplica, Účelové zariadenie pre chov a choroby zveri, rýb a včiel v Rozhanovciach, Študentské domovy a Jazdecký areál). Pri organizačných zmenách univerzity sa hlavný dôraz kládol na reorganizáciu klinických pracovísk založenú na druhovom prístupe, nakoľko nevyhnutnou súčasťou výučby na veterinárskych školách je aj klinická výučba. I z uvedeného dôvodu bolo na univerzite zriadených päť kliník podľa druhov zvierat: klinika malých zvierat, klinika koní, klinika pre žuvavcov, klinika ošpaných, klinika vtákov a exotických zvierat. Nová organizačná štruktúra má podporiť nielen zlepšenie výchovno-vzdelávacej a vedecko-výskumnej práce v rámci jednotlivých cieľových druhov či skupín zvierat, ale aj vytvoriť vhodnejšie podmienky pre poskytovanie komplexných preventívno-terapeutických úkonov pre majiteľov a chovateľov zvierat. Vytvorili sa tiež lepšie podmienky pre čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ na prestavbu, resp. výstavbu a prístrojové

vybavenie klinických a ďalších pracovísk univerzity. V súlade s novou organizačnou štruktúrou univerzity boli na univerzite vykonané výberové konania na posty vedúcich katedrií, vedúcich ústavov, prednostov kliník a vedúcich samostatných pracovísk a účelových zariadení a následne bola vykonaná systemizácia miest nepedagogických pracovníkov a miest vedeckých pracovníkov univerzity.

Zmena organizačnej štruktúry podnietila prijatie nových učebných plánov v študijnom programe *všeobecné veterinárske lekárstvo a hygiena potravín* založené na kreditovom systéme a druhovom prístupe v klinickej výučbe, ktoré schválila vedecká rada univerzity na svojom zasadnutí v decembri 2007.

Reagujúc na potreby budovania nového študijného programu *farmácia* bola v apríli 2010 prijatá úprava organizačnej štruktúry, ktorá priniesla najmä prebudovanie katedrií a ústavov nasledovne:

– **katedry** – katedra všeobecnovzdelávacích predmetov (ústav jazykov, ústav telesnej výchovy a športu), katedra biológie a genetiky (ústav biológie, zoológie a rádiobiológie, ústav genetiky), katedra chémie, biochémie a biofyziky (ústav farmaceutickej chémie, ústav lekárskej chémie, ústav biochémie, ústav biofyziky a biomatematiky), katedra anatómie, histológie a fyziológie (ústav anatómie, ústav histológie a embryológie, ústav fyziológie), katedra výživy, dietetiky a chovu zvierat (ústav výživy, dietetiky a krmovinárstva, ústav chovu zvierat, ústav pre chov a choroby zveri a rýb), katedra mikrobiológie a imunológie (ústav mikrobiológie a gnotobiológie s laboratóriom gnotobiológie, ústav imunológie s laboratóriom biomedicínskej mikrobiológie a imunológie), katedra patologickej anatómie a patologickej fyziológie (ústav patologickej anatómie, ústav patologickej fyziológie), katedra lekárenstva a farmaceutickej technológie, katedra farmakológie a toxikológie (ústav farmakológie, ústav toxikológie), katedra epizootológie a parazitológie (ústav epizootológie a preventívnej veterinárskej medicíny, ústav parazitológie), katedra životného prostredia, veterinárskej legislatívy a ekonomiky (ústav hygieny zvierat a životného prostredia, ústav súdneho a verejného veterinárskeho lekárstva a ekonomiky), katedra hygieny a technológie potravín (ústav hygieny a technológie mäsa s laboratóriom pre izoláciu a štúdium potravinových patogénov, ústav hygieny a technológie mlieka).

– **kliniky** – klinika malých zvierat (oddelenie vnútorných chorôb, oddelenie chirurgie, ortopédie, röntgenológie a reprodukcie, laboratórium klinickej biochémie

a hematológie), klinika koní, klinika pre žuvavcov, klinika ošpaných, klinika vtákov a exotických zvierat.

Otvorenie ďalšieho študijného programu *farmácia* okrem už spomenutých zmien ovplyvnilo aj podobu loga. Nové logo schválené akademickým senátom vo februári 2010 zachováva podobu i farebnosť prvého používaného loga Vysokej školy veterinárskej v Košiciach, ktoré tvorilo skosené písmeno „V“ a Esculapova palica s ovínutým hadom. Neustálenosť používania podoby tohto loga, chýbajúci názov univerzity i menej praktic-

ký obdĺžnikový tvar viedol v roku 2008 k jeho úprave do tvaru kruhu a k doplneniu názvu po obvode kruhu. Súčasná zmena zohľadnila nový študijný program dodaním lekárnických váh do existujúceho loga a doplnením názvu. Farebnosť loga vychádza z farieb mesta Košice, menovite z modrej a žltej, pričom modrá je zároveň farbou veterinárskej profesie, ďalej čiernej farby a tiež bielej farby ako farby pozadia. Logo má tri jazykové varianty – slovenský, latinský a anglický. Veríme, že sa toto nové logo stane neoddeliteľnou súčasťou identity Univer-

zity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach vo vzťahu k laickej i odbornej verejnosti.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach buduje na pevných základoch, ktoré po sebe zanechali celé generácie jej predchodcov, novú, modernú a uznávanú vzdelávaciu inštitúciu, aby sa k nej s hrdosťou mohli hlásiť ako k svojej alma mater absolventi z desaťročí minulých i desaťročí budúcich.

prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.
rektor UVLF Košice

MIESTO A VÝZNAM PUBLIKÁCIÍ Z OBLASTI HISTÓRIE

Pleva, J., Máté, D.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, Komenského 73, 041 81 Košice, Slovenská republika

Na význam vynálezu písma si dnes už málokto a málokedy spomenie. Pritom z kruhu masovokomunikačných prostriedkov priorita patrí tlačí nielen pre oblasť najnovších udalostí bežného života, ale mnohí radi siahajú aj na ucelenejšie pojednávania obsiahnuté v knihách.

K náročnejším druhom patria odborné publikácie s rôznou tematikou. K takým sa radia aj diela z oblasti veterinárnej medicíny najčastejšie zamerané na analýzy starostlivosti o chov a zdravie zvierat, ako aj na kontrolovanie zdravotnej bezpečnosti surovín a potravín živočíšneho i rastlinného pôvodu. Zatiaľ čo táto oblasť literárnych prameňov zvyšuje svoju aktuálnosť a kvalitu podmienenú a podporovanú rozvojom poznatkov akcelerovaných vývojom nových techník a prístrojového vybavenia, literatúra z oblasti histórie naberá na zaujímavosti a vedeckosti tým viac, čím popisuje a osvetľuje novšie poznatky a zistenia z udalostí a dejín čo najviac osadených do minulosti. Získanie nových poznatkov o interesantných skutočnostiach z dávnych rokov existencie ľudstva vyžaduje ľudí skúsených v práci na tomto poli, ľudí obdarených trpezlivosťou a samozrejme aj optimálne podmienky a možnosti z hľadiska prístupu k potrebným materiálom, najčastejšie v archívoch.

K histórii z oblasti veterinárnej profesie prejavili pomerne hlboký záujem a autorskú činnosť viacerí kolegovia. Známa bola najmä aktivita prof. MVDr. Frieda, ale i ďalších (Opluštil, Ernek, Feješ, Pleva, Vach, Šindlár, Böhm, Korim a pod.). V poslednej dobe sa však veľkou aktivitou pripomínal MVDr. Ladislav Husár. Z jeho početných publikácií si patričné povšimnutie zasluhuje aj jeho zatiaľ posledná knižná publikácia v spolupráci s úzkym kolektívom „Od zverolekárskeho spolku po Komoru veterinárnych lekárov Slovenskej republiky 1876–2009“.

Spoločovanie obyvateľstva je tak staré ako ľudstvo samé. Spočiatku vytváralo menšie

kolektívy, v ktorých sa cítili bezpečnejšie pred rôznymi nástrahami prírody. Neskôr združenia, najmä sociálne slabších boli prostriedkom na ochranu svojich životných práv; zámožnejším slúžili ako organizácie na rôzne vzdelávacie činnosti; postupom času najväčší progres zaznamenali spolky rôznych profesií.

Komora (od slova camera – gr. i lat.) znamenala už v dávnej minulosti zvláštnu stavbu a niekde aj dnes ide o zvláštnu miestnosť na uskladňovanie potravín, ale aj truhlíc so šperkmi a peniazmi. Toto pomenovanie sa ujalo vo viacerých štátoch na pomenovanie štátnych pokladníc (v Čechách od r. 1527). Prvé univerzity v Európe (Bologna 1119, Paríž 1130, Praha KU 1348) tvorili okrem právnických, teologických, astronautických aj fakulty lekárske. Niekoľko storočí ich vývoj brzdilo náboženstvo, ale aj spolky jemu bezmedzne prisluhujúcich žien, najmä z vyšších vrstiev. Až do 15. storočia boli zakázané pitvy a liečenie chorých sa tiež považovalo za božiu nevdľu. Lekárov pribúdalo a ochrana pred určitými vplyvmi verejnosti im vnúkla potrebu vytvoriť aj v Prahe v roku 1891 Lekársku komoru. To bol impulz aj pre narastajúci veterinárny stav a preto sa cez rôzne spolky prebýjal až ku Zverolekárskej komore.

Vytváranie spolkov si vynucovali hromadiace sa nevyvážené ponajviac hospodárske pomery v spoločnosti. V Mezopotámii, v zemi vlastniacej najstaršiu kultúru sveta jej vládca Chammurapi (1792–1750 pred n.l.) ako prvý osnoval najstaršie zákony ľudstva; v § 218 prikazoval odseknúť ruku lekárovi, ktorému sa nepodarila operácia, a tým spôsobil pacientovi smrť; podobne ak veterinárny lekár (akkadsky Imerim) urobil chirurgický zákrok na dobytku a zviera uhynulo, bol povinný majiteľovi zaplatiť pätinu ceny pacienta. Preto aj lekári a veterinárni lekári vytvárali stavovskú organizáciu s označením „slobodné povolania“, ktoré ich mali chrániť pred nespravodlivosťou pri výkone povolania.

Ani zakladateľovi a prvému predsedovi Zverolekárskej komory na Slovensku (1939) MVDr. Pavlovi Opluštilovi sa nepodarilo presadiť názov Veterinárska komora; a to i napriek tomu, že bol vysoký politický funkcionár (podpredseda Slovenského snemu).

V návrhu na založenie stavovskej organizácie na Slovensku väčšina členov presadzovala názov veterinárna komora; Slovenský snem však 6. júna 1939 nesúhlasil, a tak vznikla Zverolekárska komora; sklamaní navrhovatelia presadili aspoň názov vo Veterinárskom časopise. O správnosti toho, či onoho názvu v minulosti odznelo veľa polemík. Názov veterinár pochádza zo 60. rokov n.l. Vtedy v Taliansku poľnohospodár Lucius Moderatus Columella v časopise *De agricultura* prvýkrát pomenoval pracovníkov okolo dobytky týmto menom. Nevedno prečo si ho osvojil i zakladateľ prvej vysokej školy – L'ECOLE NATIONALE VÉTÉRINAIRE DE LYON – Claude Bourgelat (1762). Je na druhej strane zaujímavé, že absolvent tejto školy L. Scotti založil v Rakúsku zverolekársku školu. Podobne sa dodnes sa tohto názvu pridŕžajú i ďalšie vysoké školy na bývalom území Rakúsko-Uhorska. Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach bola založená v roku 1949 ako Vysoká škola veterinárska; brnenská pôvodný názov zverolekárskej zmenila na Vysokú školu veterinárnu v roku 1936 (vl. nar. č. 114/1936 Sb. z. a n.).

Podľa Všeobecného encyklopedického slovníka (Ottovo nakladateľstvá, Praha, 2005, s.616) komora je právnická osoba združujúca podnikateľov alebo ľudí s rovnakou profesiou na princípe samosprávy; poskytuje členom rôzne služby a vykonáva dohľad nad podnikateľskou činnosťou. Takúto pomoc očakával veterinárny stav aj od Zverolekárskej komory pre ČSR (zriadenej Národným zhromaždením ČSR zákonom č. 133/1920 Sb.) najmä pri riešení tzv. kompetenčného sporu medzi ministerstvom poľnohospodárstva a ministerstvom zdravotníctva, ktorého

jadrom bola príprava osnovy zákona o prehliadke mäsa. Dlhoročnú neúčinnosť ZK kritizovala najmä „Mladá generácia zverolekárov“ (MZG) so sídlom v Brne; jej predsedom bol prof. MVDr. Tomáš Vacek, žiak prof. MUDr. MVDr. Edwarda Babáka (1873–1926), prvého rektora Vysokej školy zverolekárskej v Brne; za podpredsedu bol zvolený MVDr. Pavol Opluštil (1895–1978), ktorý po ukončení vysokoškolských štúdií na Vyskej škole zverolekárskej v Pešti v r. 1920 nastúpil do služieb mesta Bratislavy ako hygienik; bol iniciátorom stavby tzv. nového bitúnku, ale najmä Ústavu mesta Bratislavy pre vyšetrovanie potravín živočíšneho pôvodu. Na jeho slávnostnom otvorení ako hosť sa zúčastnil i prof. MVDr. Jan Lenfeld (1889–1939) uznávaný zakladateľ československej hygieny potravín, ktorý už v rokoch 1931–32 jednoznačne presadzoval názor, že kompetencia výkonu hygienickej kontroly všetkých surovín a potravín živočíšneho pôvodu od prehliadky mäsa až po ich spotrebu prináleží zverolekárom.

Keďže aj tretí prezident ZK pre ČSR MVDr. Jaroslav Kunstýř (1894–1954) bol stúpencom úzkej spolupráce s verejným zdravotníctvom spolu aj s ministerským radcom MVDr. Pfařfom a vrchným radcom MVDr. Nádvorníkom presadzujúcim riešenie „kompetenčného zákona“ rešpektovaním názoru, že kompletná kontrola potravín živočíšneho pôvodu patrí do riadiacej kompetencie rezortu zdravotníctva, problematika do roku 1939 zostala na riešenie Zverolekárskej komore na čele s predsedom MVDr. P. Opluštilom. Predvečer začiatku druhej svetovej vojny velil aj zverolekárske organizácie zacieliť priority na nálezovú situáciu; preto ako prvý na území Slovenského štátu bol schválený zákon č. 100/1943 Sl.z. o tlení zvieracích nákaz a zároveň aj vládne nariadenie č. 180/1943 Sl.z., ktorým sa vykonáva zákon o tlení zvieracích nákaz. Na realizáciu obsiahnutých ustanovení bolo vtedy k dispozícii spolu 167 prakticky činných zverolekárov (z toho 32 Židov).

Žiaľ, pripravený zákon o prehliadke mäsa a potravín živočíšneho pôvodu sa už v existujúcom štátnom zriadení nestihol v sne preverovať.

Dňa 15.2.1951 nadobudol platnosť zákon č. 187/1950 Zb.z. o zdokonalení živočíšnej výroby. Ustanovil, že veterinárna činnosť je riadená Ministerstvom poľnohospodárstva cez národné výbory. Zakázal vykonávať súkromnú prax, zrušil zverolekárske komory, nálezovú pokladňu a fond pre tlenie nákaz. Vládne nariadenie č. 99/1952 Zb.z. síce stanovilo, že na Ministerstvo pôdohospodárstva prechádza dovtedajšia činnosť Ministerstva zdravotníctva v odbore prehliadky jatočných zvierat a mäsa dňom 1. januára 1953, avšak prakticky sa tak stalo až v roku 1955 po dohode oboch ministrov o zásadách spolupráce medzi hygienickou a protiepidemickou službou a štátnou veterinárnou službou.

Dňa 1. októbra 1961 vstúpil do platnosti Zákon o veterinárnej starostlivosti č. 66/1961 Zb., v § 10 určil, že jatočné zvieratá, ktorých mäso je určené na verejné zásobovanie, podliehajú povinnému vyšetreniu pred zabitím, pri zabití a po zabití. Túto problematiku konkretizovala vyhláška č. 154/1961 Zb. v III. oddieli.

Takouto cestou sa dlhé roky riešil tzv. „kompetenčný spor“ od obdobia počiatku rokov 1930 a veľkým úsilím sa ho podarilo zastrieť až v roku 1995 zákonom č. 152/1995 Z.z. o potravinách. Hlavná príčina tkveľa v názorovej nejednote vo vnútri zverolekárskeho stavu.

Literatúra z histórie veterinárnej profesie dnes už nie je chudobná. Veľká proporcia je venovaná životopisom jednotlivcov písaných predovšetkým pri príležitosti ich jubileí. V posledných rokoch pozornosť vzbudili aj ucelenejšie state analyzujúce organizáciu, podmienky a zameranie činnosti veterinárnych inštitúcií. Nechýbajú ani komentáre sledujúce upresnenie a doplnenie niektorých podaných údajov. A je len pochopiteľné, že čím

dielo podáva obraz za širší časový horizont, tým sa núka pozornému čitateľovi viac otázok prípadne pripomienok na obohatenie a vyplnenie určitých anemických miest.

Aj v knižnej publikácii od zverolekárskeho spolku po Komoru veterinárnych lekárov SR 1876–2009 autori vytvorili vákuum medzi rokmi 1951–1992. Organizačný a štrukturálny vývoj slovenského veterinárstva v rokoch 1945–1960 je síce spracovaný (autor L. Husár); možno sa domnievať, že niekto má v pláne 50 absentujúcich rokov publikovať. I napriek tomu sa natíska názor, že Slovenská spoločnosť veterinárnych lekárov so sídlom v Košiciach mala mať svoje opodstatnené miesto aj v spise o spolkoch; existovala takmer 30 rokov a do čias normalizácie vykazovala bohatú činnosť prostredníctvom odborných sekcií; bola riadnym členom Svetovej veterinárnej asociácie a samozrejme aj registrovaná na Ministerstve vnútra, kde podávala každoročne hlásenia o činnosti. Jej stanoviny pamätali i na jej prípadný zánik s uvedením spôsobu a naloženia s materiálom, spisovým i finančným imanom. Prakticky z jej lona vzišla i terajšia Komora veterinárnych lekárov SR, čo osvedčuje i organizácia a priebeh prípravného Snemu KVL SR, konaného dňa 15. decembra 1991 v Košiciach.

V každom literárnom diele možno nájsť veľa otázok; publikácie s problematikou histórie sú k tomuto pochopiteľne zvlášť náchylné. Ich význam a miesto i napriek obahu početných bielych miest a podnetov k polemike sú cennou inšpiráciou pre čitateľských konzumentov, najmä ak čerpajú námety z histórie vlastného národa, kraja ale predovšetkým i profesie.

Nositelia múdrych myšlienok často pripomínali a prízvukovali potrebu učiť sa z histórie hlásajúc, že ten kto nepozná svoju minulosť nevie sa orientovať ani pre budúcnosť.

K takémuto záveru by mali smerovať aj naše stanoviská, pohľady a prípadné dodatky.

ŽITNOOSTROVSKÉ POĽOVNÍCKE SLÁVNOSTI 14. MÁJ 2010

V rámci Žitnoostrovských poľovníckych slávností sa 14. mája t.r. konal v kaštieli Báč VII. Žitnoostrovský odborný seminár. Z 97 účastníkov bolo sedem zo zahraničia, z Rakúska, Českej republiky a Maďarska, ktorí predniesli 9 odborných referátov. Program dopĺňalo 32 prezentácií formou posterov.

Významní zahraniční účastníci seminára:

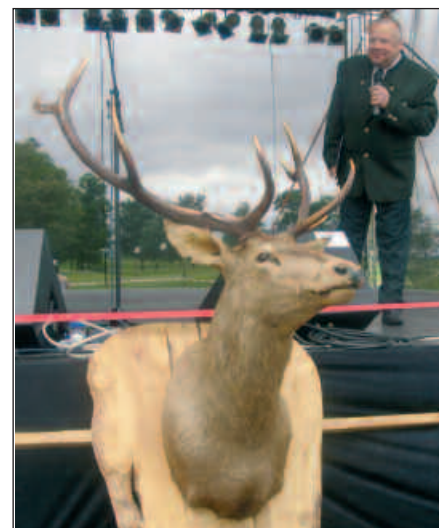
- Dr. László Sugár, CSc, univerzitný profesor (Univerzita Kaposvár, MR);
- MVDr. Miroslav Vodnansky, PhD, riaditeľ (Stredoeurópsky inštitút ekológie zveri – Viedeň);
- József Balaskovics (Maďarská poľovnícka

komora, Baranya, MR);

- MVDr. Pavel Forejtek, CSc. (Inštitút ekológie zverie, Brno, ČR).

Významní účastníci seminára zo SR:

- Ing. Tibor Lebecký, prezident Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenskej poľovníckej komory;
- MVDr. Ján Pliešovský, CSc., ústredný riaditeľ (Štátna veterinárna a potravinová správa SR);
- Prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD., dekan Lesníckej fakulty (Technická univerzita Zvolen);
- Doc. Ing. Jaroslav Slamečka, CSc., námest-

ník riaditeľa Centra výskumu živočíšnej výroby, Nitra);

- Ing. Matúš Rajský, vedúci Medzinárodného pracoviska výživy a ekológie zveri, Nitra;
- Prof. MVDr. Jozef Sokol, DrSc., riaditeľ (Krajská veterinárna a potravinová správa Trnava);
- Prof. MVDr. Peter Juriš, CSc., riaditeľ (Krajská veterinárna a potravinová správa Košice);
- Ing. Arpád Figura, Ing. Dušan Krajniak, Ing. Jaroslav Puškáč: (členovia prezídia Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenskej poľovníckej komory);
- Dr. Imrich Šuba - výkonný riaditeľ Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenskej poľovníckej komory;

- MVDr. Milan Kajan, MVDr. Peter Blažko, MVDr. Rudolf Janto, (riaditelia - Krajské veterinárne a potravinové správy v Nitre, Bratislave a Banskej Bystrici);
- zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva SR (Dr. Jozef Hlásnik a Ing. Zdeno Lajda);
- MVDr. Miroslav Ondriaš, riaditeľ sekcie hygieny potravín (Štátna veterinárna a potravinová správa SR);
- MVDr. Ľubomír Janiuk, riaditeľ sekcie zdravia zvierat (Štátna veterinárna a potravinová správa SR);
- a ďalší: (zástupcovia Štátnej ochrany prírody, Krajských lesných úradov, Obvodných lesných úradov, Regionálnych veterinárnych a potravinových správ, Lesných závodov, OkO a RgO SPZ, Obvodných poľovníckych komôr, Štátnych veterinárnych a potravinových ústavov, Lesníckej fakulty vo Zvolene, Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov, Komory veterinárnych lekárov SR, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a pod.

V rámci podujatia bola usporiadaná aj

výstava trofejí poľovnej zveri ulovenej v sezóne 2009/2010 a expozícia exotických trofejí a Biotopov Žitného ostrova.

Hosťom Žitnoostrovských poľovníckych slávností bol aj Ivan Gašparovič - prezident republiky.

VII. Žitnoostrovský odborný seminár predstavoval pokračovanie nadviazania na tradíciu známych Žitnoostrovských odborných seminárov v Gabčíkove, ktorých päť prvých ročníkov sa konalo v rokoch 1996 až 2000. Organizátori sa v tomto ročníku rozhodli pre netradičný prístup. V rámci tohto aj ďalších ročníkov plánujú postupne prezentovať poľovnícky výskum na významných zahraničných vedeckých inštitúciách. Pre tento rok to bol Stredoeurópsky inštitút

Referáty boli zamerané na problémy poľovníckej praxe. Najmä otázky súvisiace s chovom malej zveri (zajacov a bažantov), ale aj správne postupy ako prikrmovať zver, a súvisiace veterinárne problémy týkajúce

sa prevencie chorôb. A to všetko poznatky, ktoré boli získavané v modelových poľovných revíroch v Rakúsku a Českej republike a možno ich aplikovať aj u nás. Okrem malej poľovnej zveri bola prezentovaná aj prednáška o správnom poľovníckom manažmente v chove diviakov a jeleňov.

Okrem uvedených hlavných tém zo Stredoeurópskeho inštitútu ekológie zveri vo Viedni, prednášal na seminári vo vedľajšom odbornom programe aj známy odborník z Maďarska, univerzitný profesor Dr. Sugár z univerzity Kaposvár, ktorý sa zamerával vo svojom vystúpení na význam chorôb voľne žijúcich zvierat. Na seminári vystúpil aj profesionálny poľovník Jozef Balaskovics zo župy Baranya s videoprezentáciou o šakaloch a praktickými skúsenosťami s týmto predátorom, ktorý preniká aj na územie Slovenska.

Môžem čitateľom SVC prezradiť, že na budúci VIII. ročník Žitnoostrovského odborného seminára v Báci je plánovaný veterinárny výskum zameraný na poľovnú zver z pracovísk Veterinárnej univerzity vo Viedni.

Prezentácia posterov mala typicky pre tieto odborné podujatia interdisciplinárny charakter so zameraním na problematiku životného prostredia, faunu Žitného ostrova, poľovnícke a veterinárne aspekty chovu zveri, legislatívu, aktuálnu nálezovú situáciu, monitorovanie zdravia poľovnej zveri, výsledky veterinárneho výskumu a diagnostiky, zdravotné opatrenia vo zverniciach, ale aj otázky verejného zdravia a hygieny zveriny.

Doc. MVDr. Dušan Rajský, PhD.
RVPS Dunajská Streda
Prof. MVDr. Peter Juriš, CSc.
KVPS Košice

GENERÁLNY AUDIT SR

V roku 2003 sa v Slovenskej republike uskutočnilo 30 misií inšpektorov potravinového a veterinárneho úradu Európskej komisie (FVO) a bolo uložených celkovo 219 odporúčaní, ktoré odzrkadľovali zistené nedostatky pri každej misii. Po každej misii bol pripravený Akčný plán, v ktorom bola zapracovaná reakcia na každé odporúčanie a prijaté primerané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Na základe akčných plánov a kontrol pri následných misiách FVO bolo až 166 odporúčaní uzatvorených, nakoľko boli splnené navrhnuté akcie na odstránenie nedostatkov.

V dňoch 3.5.–7.5.2010 sa v SR uskutočnila misia FVO pod názvom „General follow up“ (pôvodný termín bol naplánovaný na 19.4.–23.4.2010, no z dôvodu nepredvídaných okolností – sopečný popol, bol termín misie presunutý). Pri tejto misii bol aktualizovaný Country profile Slovenskej republiky a zároveň bolo posudzovaných zostávajúcich 53 zatiaľ ešte nesplnených odporúčaní z predchádzajúcej misii, hlavne z jednotlivých misií Generálneho auditu, ktoré boli vykonané v roku 2008. Generálny audit pozostával z 9 špecifických auditov (Tab. 1). V priebehu General auditu bolo Slovenskej republike uložených spolu 57 odporúčaní. Do konania misie General follow up bolo 16 odporúčaní uzavretých, 41 bolo kontrolovaných pri misii General follow up a 12 odporúčaní zostávalo neuzavretých z rokov 2005–2006 a 2009 (2005 – 1 odporúčanie týkajúce sa prestárlych pesticídov, 2006 – 2 zdravie zvierat, 1 potraviny živočíšneho pôvodu, 2 BSE/ŽVP, 2 pohoda zvierat a 4 odporúčania boli uložené v roku 2009 pri misii FVO týkajúcej sa zdravia rastlín).

Country profile SR bol prvýkrát navrhnutý v roku 2007 za účelom predstaviť v súhrnnej forme organizovanie úradných kontrol potravín a krmív, zdravia zvierat, pohody zvierat a zdravia rastlín v SR. FVO pri príprave Country profile použilo jednotnú štruktúru a štýl pre všetky členské štáty. Country profile sa pripravuje na základe najnovších informácií o organizovaní úradnej kontroly.

Informácie v Country profile Slovensko boli zostavené z:

- aktuálnych písomných podkladov a dokumentov zo slovenských kontrolných autorít, ktoré podrobne opisujú ako je úradná kontrola v SR organizovaná,
- výsledkov misií vykonaných inšpektormi FVO v SR v predchádzajúcom období.

Country profile pozostáva z troch častí:

Prvá časť poskytuje súhrnný prehľad celkovej organizácie slovenských kontrolných autorít v SR a zodpovednosti jednotlivých ministerstiev v spojení s jednotlivými zložkami kontrolného systému. Táto časť pomáha lepšiemu porozumeniu vzťahu medzi jednotlivými zodpovednosťami rozdielnych kontrolných autorít,

Druhá časť poskytuje podrobnejší opis zodpovedností organizácií pre každý stupeň systému úradnej kontroly v SR, pričom pokrýva celý potravinový reťazec od zdravia rastlín, cez poho-

du zvierat a zdravie zvierat až po samotnú výrobu potravín,

Tretia časť obsahuje prehľad misií vykonaných inšpektormi FVO v SR od roku 2003 a pre každý kontrolný systém dáva hodnotenie akcií navrhnutých Slovenskou republikou na plnenie špecifických odporúčaní.

Na misii Country profile sa zúčastnili nasledujúce organizácie:

- MZ SR – Inšpektorát kúpeľov a žriediel,
– Úrad verejného zdravotníctva SR.
MŽP SR – odbor odpadového hospodárstva,
– odbor geologických faktorov životného prostredia,
– odbor štátnej správy v sektore vôd a žriediel.
MF SR – Colné riaditeľstvo SR,
MP SR – odbor bezpečnosti potravín a výživy,
– odbor živočíšnej výroby,
– odbor rastlinnej výroby.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky,
Centrálna evidencia hospodárskych zvierat,
Štátna veterinárna a potravinová správa SR,
Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv,
Štátne veterinárne a potravinové ústavy.

Inšpektori FVO počas misie General follow up posudzovali 53 odporúčaní uložených SR, pričom hodnotenie bolo nasledovné:
– 35 odporúčaní uzatvorených, nakoľko SR prijala vhodné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a odporúčania boli v plnej miere splnené,

Tab. 1

Poraďové číslo	Názov auditu	Číslo auditu	Termín konania auditu	Počet uložených odporúčaní
1.	Špecifický audit za účelom posúdenia kontrol pri dovoze/transzite a hraničných inšpekčných staníc	DG(SANCO)/2008-7751	04/06/08–04/04/08	14
2.	Špecifický audit za účelom hodnotenia kontroly rezíduí a kontaminantov v živých zvieratách a živočíšnych produktoch, vrátane kontrol veterinárnych liekov	DG(SANCO)/2008-7776	14/04/08–18/04/08	7
3.	Špecifický audit za účelom hodnotenia systému kontroly Salmonell v sektore konzumných vajec	DG(SANCO)/2008-7634	13/05/08–21/05/08	8
4.	Špecifický audit zameraný na prídavné látky a materiály určené na styk s potravinami	DG(SANCO)/2008-7850	09/06/08–13/06/08	4
5.	Špecifický audit s cieľom posúdiť vykonávanie opatrení týkajúcich sa úradných kontrol krmív a súlad s požiadavkami na hygienu krmív	DG(SANCO)/2008-7722	16/06/08–20/06/08	1
6.	Špecifický audit s cieľom vyhodnotiť zavedené systémy kontroly, ktorými sa riadi výroba hydinného mäsa a výrobkov z hydinného mäsa a ich umiestňovanie na trh	DG(SANCO)/2008-7635	22/09/08–02/10/08	5
7.	Špecifický audit s cieľom vyhodnotiť výkon kontrol dobrých životných podmienok zvierat na farmách, počas prepravy a v čase porážky	DG(SANCO)/2008-7769	13/10/08–17/10/08	7
8.	Špecifický audit s cieľom vyhodnotiť následné opatrenia prijaté príslušnými orgánmi v súvislosti s úradnými kontrolami týkajúcimi sa bezpečnosti potravín živočíšneho pôvodu, najmä mäsa a mlieka	DG(SANCO)/2008-7815	20/10/08–31/10/08	5
9.	Špecifický audit zameraný na kontrolu hygieny potravín podľa Nariadenia (ES) č. 853/2004 a ďalšie záležitosti v oblasti výroby a distribúcie potravín	DG(SANCO)/2008-7861	03/11/08–07/11/08	6
10.	Špecifický audit zameraný na pohotovostné plány a implementáciu požiadaviek EÚ pre zdravie zvierat a vnútrospoločenský obchod so živými zvieratami	DG(SANCO)/2008-7786	Audit zrušený zo strany DG SANCO-FVO	

- na 14 odporúčaní sa ďalej pracuje a je zaznamenaný pokrok k ich splneniu,
- 4 odporúčania – budú vyhodnotené až po zaslaní doplňujúcich informácií (týka sa to oblasti pohody zvierat),
- 0 odporúčaní – vyžaduje si ďalšie akcie na odstránenie nedostatkov.

Finálna verzia Country profile bude publikovaná aj na webovej stránke DG SANCO a bude dostupná širokej verejnosti. Country Profile bude kontinuálne aktualizovaný v pravidelných intervaloch FVO na základe zistení pri nasledujúcich misiách/ General auditoch a iných informácií zaslaných od kompetentných autorít.

FOLLOW-UP Prehľad

- **Zdravie zvierat:** 2 odporúčania – obidve uzavreté.
- **Potraviny živočíšneho pôvodu:** 16 odporúčaní – uzavreté
- **Importné kontroly:** 6 odporúčaní – 2 zrealizované a 4 v procese realizácie
– ŠVPS SR spätne overuje prístup ku všetkým zásielkam manuálne, zdá sa, že systém funguje.
– Nový colný systém funkčný od januára 2011 bude zobrazovať CN kódy a červené vlajky.
– Nová dohoda medzi colným riaditeľstvom a ŠVPS SR pred koncom roka 2010.
- **Krmivá:** 1 odporúčanie: zrealizované
- **BSE/ŽVP:** 2 odporúčania: zrealizované
- **Veterinárne liečivá a rezíduá:** 7 odporúčaní – 6 zrealizované, 1 v procese realizácie (potrebné vyjadrenie DG SANCO – ES)
- **Hygiena potravín:** 5 odporúčaní – 1 zrealizované, 4 v procese realizácie

- Prídavné látky a materiály prichádzajúce do styku s potravinami
- Hodnotenie HACCP.
- Systém monitorovania spotreby prídavných látok v potravinách.
- Všeobecná hygiena potravín
- Hodnotenie HACCP.
- Legislatíva prírodné minerálne vody.

- **Pesticídy:** 1 odporúčanie v procese realizácie
- Aktualizácia informácií o prestárlych pesticídoch bola poskytnutá
- **Pohoda zvierat:** 9 odporúčaní: – 4 budú ohodnotené až po zaslaní doplňujúcich informácií, 3 uzatvorené, 2 v procese realizácie.
- Nový kontrolný zoznam pre odchov nosníc a postupy bude dodatočne poskytnuté;

- Správy z RVPS sú sumarizované ŠVPS SR. Budú nasledovať cieľné kontroly ŠVPS SR;
- Zhrnutie kontrol pri odchode (25 kontrol v 2 regiónoch boli poskytnuté).

- **Zdravie rastlín:** 4 odporúčania – 3 realizované (1 bude prekonzultované) a 1 v procese realizácie.

Matuš, M., Pliešovský, J.
z materiálov ŠVPS SR a MP SR

Vzdelávacie aktivity organizované IVVL Košice v I. polroku 2010

Por. č.	Vzdelávacia aktivita	Počet akcií	Počet účastníkov
1.	Národný program vzdelávacích aktivít vo veterinárnej oblasti	10	404
2.	Národný program vzdelávacích aktivít odboru vet. certifikácie a kontrol pri výmenách, dovozoch a vývozech	6	109
3.	Národný program vzdel. aktivít v oblasti hygieny potravín a úradnej kontroly potravín – produkty živoč. pôvodu	6	344
4.	Národný program vzdelávacích aktivít v odbore hygieny krmív, ekológie a vet. farmácie	2	108
5.	Národný program vzdelávacích aktivít v oblasti úradnej kontroly potravín – rastlinné komodity	11	581
6.	Národný program vzdelávacích aktivít v oblasti spoločnej organizácie trhu	2	57
7.	Senzorické posudzovanie potravín	3	53
8.	Vzdelávanie predstavených	1	42
9.	Atestačná príprava		
	– I. stupňa	2	26
	– II. stupňa	1	10
10.	Iné vzdelávacie aktivity pre úradných veterinárnych lekárov	1	17
11.	Projekt PRV – Opatrenie 1.6		
	– cestovný ruch, agroturistika	1	26
	– ekologické poľnohospodárstvo	1	52
	– prevencia a kontrola nebezpečenstiev pre zdravie ľudí z potravín	1	20
12.	Projekt PRV – Opatrenie 3.3		
	– ochrana zvierat pri preprave	2	32
13.	Odborné školenia akreditované MŠ SR určené pre prax		
	– ochrana zvierat pri preprave (pre prepravcov zvierat – Nar. Rady (ES) č. 1/2005)	3	79
	– odchyt túlavých a zabehnutých zvierat	2	21
	– prvé vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení (pre poľovníkov – Nar. EP a Rady č. 853/2004)	8	252
14.	Skúšky		
	– atestačné	5	36
	– senzorické	4	20
	– odchyt túlavých zvierat	2	21
	– poľovníkov	16	239
Spolu		90	2 549

DESIATE VÝROČIE KOMISIE MÚZEA HISTÓRIE VETERINÁRSKEJ MEDICÍNY PRI INŠTITÚTE VZDELÁVANIA VETERINÁRNYCH LEKÁROV

Dňa 11. mája tohto roku na slávnostnom zasadnutí Komisie múzea histórie veterinárskej medicíny sme si pripomenuli významné decénium. Tento deň bol príležitosťou spomenúť si na osobnosti a okolnosti, ktoré tejto udalosti predchádzali.

Riaditeľovi Inštitútu vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach bol na začiatku roka 1988, na

základe písomnej dohody rektora Vysoké školy veterinárskej v Košiciach, akademika Oto Jaroslava Vrtiaka a ústredného riaditeľa Štátnej veterinárnej správy MPVŽ SSR, prof. MVDr. Štefana Haladeja, CSc., organizačne, materiálne, priestorovo i kompetenčne do správy zverený Kabinet histórie a múzeum veterinárskej medicíny. Týmto úradným

aktom sa pôvodne školská inštitúcia, ktorej iniciátorom a zakladateľom na pôde VŠV, v novembri 1966, bol prof. MVDr. Karol Fried, prednosta I. internej kliniky, povýšila na spoločnú štátnu inštitúciu s celoslovenskou pôsobnosťou, umiestnenú a pôsobiacu v priestoroch novej budovy IVVL, ako jeho neoddeliteľná súčasť. Zároveň boli Kabinet a Múzeum preradené z kompetencie rezortu ministerstva školstva do rezortu pôdohospodárstva a výživy, reprezentovaného Štátnou veterinárnou správou SSR. Prof. Karol Fried bol autorom i realizátorom myšlienky vedecky pátrať a prebádať dejiny veterinárstva na Slovensku, zaznamenať a zdokumentovať pre budúce generácie jeho vývoj, úspechy i omyly, priblížiť životné osudy a vyzdvihnúť hodnoty a prínosy výrazných osobností európskej, ba i svetovej veterinárskej medicíny, pochádzajúcich zo slovenských koreňov. Chcel zdôrazniť výsledky ich celoživotnej pôsobnosti, ich podielu na všeobecnom pokroku vedeckých i praktických poznatkov veterinárskej medicíny v európskom rozmere. Prof. Fried, medzi riadkami svojich prác, mal permanentne zašifrovaný odkaz a presvedčenie, že poznávanie histórie, jej objektívna interpretácia

a pochopenie, je jednou z optimálnych ciest a prostriedkov na upevňovanie vlasteneckého citu, stavovskej hrdosti a národného povedomia. Prof. Frieda právom považujeme za zakladateľa, neobyčajne zanieteného a vytrvalého priekopníka našej profesionálnej historiografie. Záber jeho bádateľského okruhu v tejto oblasti je obrovský. Po premiestnení Kabinetu a múzea histórie veterinárskej medicíny do budovy IVVL, sa profesor Fried stal jeho vedúcim. Tu krátko pracoval, organizoval, bádala a publikoval. Jeho avantgardné perspektívne plány, týkajúce sa slovenského veterinárskeho múzejníctva a historiografie prešla náhla, nečakaná smrť. 75-ročný prof. MVDr. Karol Fried, plný elánu, energie a entuziazmu, svoje obľúbené pracovisko a životné hobby 21. februára 1998 navždy opustil. Jeho odchodom bola, najmä sľubne sa rozvíjajúca veterinárska historiografia, menovite publicistika – citeľne okýptená. Zdalo sa, že Friedove smelé plány nebude mať kto realizovať, že jeho rozpracované témy ostanú nedokončené, že kontakty a spolupráca s historiografickými pracoviskami univerzít, resp. fakúlt medicínskeho charakteru sa na dlhý čas prerušia, že slovenský výskum, bádanie a prezentácia výsledkov v oblasti histórie stratia prestíž a pozície nie iba doma, ale aj za hranicami našej vlasti. Na šťastie, nestalo sa tak. Po prekonaní obdobia rokov 1998–1999, v ktorom niekoľko ochotných a o historiografiu sa zaujímajúcich kolegov, medzi ktorých patrili: doc. MVDr. Balun, MVDr. Feješ, MVDr. Filo, doc. MVDr. Jantošovič, MVDr. Wagenhoffer, sporadicky publikovali zopár aktuálnych článkov vo veterinárskych periodikách, na pozvanie sa zúčastňovali na aktivitách iných organizácií a inštitúcií. Dr. Feješ, ako zmluvný správca múzea histórie veterinárskej medicíny IVVL, systematicky zariaďoval vymedzené priestory zbierkami, panelmi, vitrínami, fotodokumentáciou, bohatými písomnými, inštrumentálnymi a prístrojovými exponátmi z predchádzajúcich storočí. Doc. Balun sa postaral o ich identifikáciu a označenie. Bola založená nová pamätná kniha, v ktorej návštevníci vyjadrujú svoje dojmy z inštalovaných materiálov. Menovaní aj nemenovaní kolegovia vykonali v tomto období na prospech múzea a veterinárskej historiografie veľa záslužnej práce, začo im patrí vďaka.

Jeden z mnohých Slovákov – osobností svetového významu, teológ, historik, filozof a jazykovedec, univerzitný profesor, dekan a obroditeľ Karlovej univerzity v Prahe, Vavrinec Benedikt z Nedožier, na samom začiatku 17. storočia vyslovil zásadu a zároveň aj poučenie, ktoré vo všeobecnosti platí v plnom slova zmysle aj v súčasnosti: „Pri všetkom, čo podnikáš a robíš, riaď sa určitým plánom. Jasný, zreteľný plán znamená viac než polovica diela. Po kľukatom chodníčku je cesta k vytýčenému cieľu veľmi zdĺhavá.“

MVDr. Jozef Pokorný, zakrátko po nástupe do funkcie riaditeľa IVVL, sa rozhodol plánovito a systematicky oživiť činnosť dvoch referenčných útvarov IVVL, a to Referát histórie veterinárskej medicíny a Múzeum histórie veterinárskej medicíny. Vedením oboch bol od roku 1998 poverený zmluvný pracovník IVVL, MVDr. Ján Feješ. Riaditeľ IVVL plánoval rozšíriť činnosť týchto útvarov o nové formy propagácie, dokumentácie, prezentácie a spoločenských aktivít. Bol si vedomý, že na kvalitné zvládnutie balíka plánov a projektov, ktoré menil v perspektíve ďalších rokov postupne a cielavedome realizovať, nestačí jeden človek. Správne predpokladal, že úspech spočíva v tímovej práci.

V prvom rade bolo potrebné vytvoriť jadro tímu. Stalo sa tak na prípravnej porade 21. októbra 1999 na IVVL v Košiciach. Na nej sa prerokoval riaditeľov zámer a niekoľko realizačných alternatív. Dominantný bol však výber členov pracovného kolektívu. V priebehu desaťročnej činnosti sa ukázalo, že sa osvedčilo.

27. apríla 2000 bola v zmysle čl. 5, ods. 2, písm. c/ štatútu IVVL č. j. 7800/1999-100 zriadená odborná Komisia múzea histórie veterinárskej medicíny – poradného orgánu riaditeľa IVVL v Košiciach. Zároveň s týmto dátumom boli vyhotovené povarovacie dekréty pre členov Komisie. Menovaní boli: doc. MVDr. Jozef Balun, CSc., MVDr. Ján Feješ, MVDr. Štefan Filo, CSc., MVDr. Ladislav Husár, doc. MVDr. Ján Jantošovič, CSc., prof. MVDr. Ján Pleva, DrSc., Akademik Oto Jaroslav Vrtiak a MVDr. Ján Wagenhoffer. Príležitostným, ale vždy ochotným poradcom a konzultantom Komisie bol akademik Ján Hovorka. Štatút Komisie múzea histórie veterinárskej medicíny IVVL v Košiciach bol schválený na riadnom zasadnutí 10. mája 2000. V zmysle

štatútu a rámcového plánu činnosti, vypracovaného vždy na základe návrhov a iniciatív členov na každý rok, sa Komisia zaoberala širokou problematikou v oblasti histórie veterinárskej medicíny a múzejníctva, menovite: zberateľstvom, štúdiom a spracovaním vývoja veterinárskej profesie, organizáciou jej riadenia a pôsobnosti, spracovaním životopisov význačných osobností slovenského a svetového veterinárstva, publicistikou, prednáškovou činnosťou, vydavateľstvom autorských publikácií v rámci riaditeľom iniciovanej edície „Historia medicinae veterinariae“, organizáciou konferencií, seminárov a dvoch celoštátnych stretnutí veterinárnych lekárov – seniorov nad 70 rokov. Dôležitou náplňou činnosti Komisie bola aj cieľavedomá, dôstojná a reprezentatívna účasť na odbornohistorických podujatiach iných organizátorov medicínskeho charakteru, s ktorými Komisia úzko spolupracovala.

V rokoch 2002–2007 pribudli do Komisie: MVDr. Jozef Blecha, MVDr. Kamil Boleček, MVDr. Ladislav Čisár, Doc. MVDr. Celestín Grieger, CSc. a MVDr. Ladislav Sciranka. Všetci, ktorí zotrvali v Komisii dodnes, svojou aktivitou a k histórii ako takej oddaným prístupom nahrádzovali aj tých, ktorí náhle a neočakávane zomreli (akademik O. J. Vrtiak, akademik J. Hovorka), alebo z iných vážnych dôvodov sa aktívnej činnosti v Komisii zriekli (prof. J. Pleva, DrSc., doc. C. Grieger, CSc. a MVDr. L. Čisár). Pripomínam aj obdivuhodnú, mimoriadne aktívnu publicistickú a spoločenskú činnosť MVDr. Júliusa Molnára, CSc., ktorý formálne nebol členom Komisie, ale svojimi individuálne spracovanými a knižnou formou vydávanými titulmi bohato prispel k plneniu, resp. doplneniu edičného programu IVVL v Košiciach. Členovia Komisie sa podľa štatútu schádzali na pravidelné rokovania na IVVL dva razy ročne. Účasť členov bola takmer stopercentná, každý chodil rád a ochotne. Komisia sa za desať rokov pôsobenia snažila o presné plnenie progra-

mu činnosti, vymedzeného štatútom. Môžeme konštatovať, že sa jej to v plnom rozsahu darilo.

Komisia aktívne spolupracovala s Klubom humánnej a veterinárskej medicíny a farmácie pri Východoslovenskom múzeu v Košiciach, s Vlastivedným múzeom v Trebišove, s Ústavom cizích jazykú a dejín veterinárneho lekárství VFU v Brne, s Lekárskou fakultou UPJŠ v Košiciach, s Lekárskou fakultou UK v Martine a ich komisiarmi histórie, resp. s predstaviteľmi týchto, ale aj iných inštitúcií. Členovia Komisie sa občas jednotlivito, ale vo väčšine prípadov korporatívne, na čele s predsedom, prezentovali na 2–3 dňových odborných seminároch v rámci tradičných „Dní histórie humánnej, veterinárskej medicíny a farmácie“, ktoré každé 2–3 roky usporadúvajú menované univerzity, resp. fakulty. Našími prednesenými témami, posterami, panelovými expozíciami, výstavkami knižných titulov z edície IVVL, spojenú s ich ponukou sme výrazne umocňovali ich úroveň.

V zmysle štatútu sa členovia Komisie usilovne venovali publikačnej a vydavateľskej činnosti. Svoje autorské články s historickou tematikou uverejňovali v odborných veterinárskych periodikách. Obsiahlejšie monografie a knižné publikácie vydával IVVL vo svojej, v roku 2000 založenej edícii „Historia medicinae veterinariae.“ Znie to takmer neuveriteľne, ale je to fakt. V rokoch 2000–2010 bolo v časopisoch a zborníkoch publikovaných do 200 odborných článkov s historickou tematikou a vydaných 17 knižných, resp. brožovaných titulov z pera autorov – členov Komisie.

V expozíciách múzea histórie veterinárskej medicíny IVVL je uložených vyše 1100 kníh, okolo 100 skrípt, do 60 dokumentácií, vyše 90 obrázkov, do 300 nástrojov, prístrojov a veterinárskych inštrumentov, 75 medailí, 15 patologických preparátov, 15 panelov s historickou dokumentáciou, 30 pamätných vlajčiek s veterinárskou tematikou a iné exponáty, ktorých takmer každý rok pribúda.

Na pôvodnú kroniku postgraduálneho vzdelávania veterinárnych lekárov z rokov 1969–1986 nadväzuje reprezentatívna kronika – pamätná kniha múzea, ktorú od r. 1999 starostlivo vedie a ilustruje člen Komisie MVDr. Ján Feješ. Je v nej hojný počet záznamov z domáciach i vzácných zahraničných návštev, ako aj z pamätných udalostí IVVL.

Končí sa decénium našej Komisie. V ovzduší visí otázka: „iba decénium, či nedaj Bože aj Komisia?“ Neúprosný, ale nadovšetko spravodlivý zákon plynutia času žitia a veku človeka zasahuje do našej činnosti. Pováčšine sme zostarli, máme už nad osemdesiat. Reálne fyzické danosti a možnosti našich corpusov sa ako ramená nožníc rozchádzajú s požiadavkami doby a ideí na plnohodnotnú tvorbu ďalších plánov a projektov, tobôž na ich dôstojnú a zodpovednú realizáciu. V duchu poučky „non tantum velle, sed posse“ pre niekoľkých z nás prišiel čas sa s plnohodnotnou aktívnou prácou v rámci Komisie a pre ňu rozlúčiť a prenechať ju mladším kolegom (žiadalo by sa aj kolegyniam). My pamätníci, by sme sa radi ako hostia, či pozorovatelia, užívateľa, možno sem-tam ako poradcovia či konzultanti, podieľali na ďalšej činnosti Komisie a tešili sa z jej budúcich úspechov. Ešte ostalo veľa tém neprebádaných, resp. pre nastupujúcu generáciu veterinárnych lekárov nezdokumentovaných, bolo by načas vo Friedovom odkaze pokračovať!

MVDr. Ladislav Husár

D.h.c. prof. MVDr. Rudolf CABADAJ, PhD.

Významná osobnosť veterinárneho lekárstva a veterinárnej vedy. Narodil sa 17. apríla 1940 v Michalovciach v roľníckej rodine ako najmladší zo šiestich súrodencov.

Vysokoškolské štúdium úspešne ukončil obhajobou diplomovej práce „Príspevok k vyšetrovaniu biochemizmu bachorového obsahu u hovädzieho dobytku pri rôznych spôsoboch kŕmenia a pri niektorých ochoreniach“.

Po absolvovaní vysokej školy pracoval na OVZ Topoľčany ako obvodný veterinárny lekár. O rok na to nastúpil na internú ašpirantúru na Katedru vnútorných chorôb párnokopytníkov. Vedeckú hodnosť kandidáta vied získal dňa 27.10.1971 na základe obhajoby dizertačnej práce „Vplyv exhalátov na zdravie zvierat v exponovanej oblasti“. Ďalšie obdobie pôsobil ako odborný asistent na Oddelení verejného a súdneho veterinárstva. V r. 1975 sa vytvorila z oddelenia samostatná Katedra organizácie a riadenia veterinárnej činnosti, kde vykonával funkciu tajomníka katedry (1975–1976).

Absolvoval trojsemestrálne postgraduálne štúdium tropického veterinárstva a po jeho ukončení odchádza na Veterinársku fakultu Univerzity Makerere v Kampale, Uganda. Tam pôsobil v rokoch 1976–1980 ako vyšší učiteľ (Seniore Lectures). Na škole prednášal: Preventívnu veterinárnu medicínu a Hygienu potravín. O jeho úspešnom pôsobení na uvedenej fakulte svedčí i písomné poďakovanie vedenia tamtojšej fakulty vedeniu VŠV v Košiciach. Po návrate z Ugandy nastúpil na Katedru hygieny a technológie potravín VŠV. V r. 1982 bol menovaný a ustanovený za docenta pre odbor „veterinárna hygiena“. V rokoch 1985–1990 bol poverený funkciou prorektora pre výchovno-vzdelávaciu činnosť. V roku 1990 škola uvoľňuje prof. Cabadaja pre potreby Štátnej veterinárnej správy, kde mu bola zverená funkcia vedúceho odboru hygieny potravín.

V roku 1991 bol po prvýkrát akademickým senátom zvolený za rektora našej školy a v r. 1992 bol menovaný za profesora pre odbor veterinárna hygiena. Prof. Cabadaj bol zvolený za rektora aj v nasledujúcom období, takže túto funkciu vykonával kontinuálne v rokoch 1991–1994, 1994–1997. Po vysokoškolskom zákonom obmedzení sa po dvoch funkčných obdobiach vo funkcii rektora vracia na Katedru hygieny a technológie potravín do funkcie vedúceho katedry.

Po trojročnej prestávke sa prof. Cabadaj opätovne uchádza o priazeň akademickej obce, ktorá ho prostredníctvom akademického senátu ustanovuje do funkcie rektora v dvoch volebných obdobiach v r. 2000–2003, 2003–2007.

Prof. Cabadaj je vyhranenou vedecko-pedagogickou osobnosťou. Počas svojho pôsobenia na vysokej škole, neskôr univerzite, uplatnil svoju odbornú erudíciu, pracovnú aktivitu spojenú s organizačnými schopnosťami, ďalej i rad pozitívnych povahových vlastností, ktoré prispeli v všestrannému rozvoju našej ustanovizne. Zastával viaceré významné školské, vedecké i verejné funkcie na škole i mimo nej. Bol vedúcim oddelenia, vedúcim katedry, členom Vedeckej rady UVL VFU v Brne, členom SPA, členom expertnej skupiny pre prípravu potravinového kódexu SR. V rámci Asociácie veterinárskych vysokých škôl Európy, bol členom komisie pre evalváciu odboru „Veterinárna hygiena“. Veľmi úzko spolupracoval so Štátnou veterinárnou správou SR.

Bol spoluzakladateľom a organizátorom známych vedeckých konferencií „Hygiena alimentorum“. Svoje odborné vedomosti a skúsenosti uplatňoval aj pri výchove vedec-kých ašpirantov. Bol školiteľom doktorandov z vedného odboru Hygiena prostredia a potravín. Výsledky jeho výskumnej práce sa odzrkadľujú v bohatej publikačnej aktivite. Ako autor a spoluautor uverejnil viac ako 200 vedeckých a odborných prác v domácich a zahraničných časopisoch a na vedeckých podujatiach. Je autorom a spoluautorom 9 vysokoškolských učebných textov a 4 monografií. Jeho práce analyzujú najmä problematiku kvalitatívne zmenených mias PSE a DFD, a vplyv životného prostredia na kvalitu potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Medzi jeho významné pozitíva patrí schválenie zákona NR SR č. 137/92 Zb. o zmene názvu školy na Univerzitu veterinárskeho lekárstva. Tým sa vytvorila záruka existencie našej ustanovizne v legislatívnej podobe. Na úseku pedagogickej činnosti sa realizoval nový učebný plán odrážajúci zmenené spoločensko-ekonomické podmienky. Bol kompatibilný s podobnými dokumentmi vysokých škôl veterinárskych v štátoch EÚ. V roku 1991 inicioval a získal podporu vedenia školy a akademického senátu pre štúdium všeobecného veterinárskeho lekárstva pre zahraničných študentov v anglickom jazyku, dnes známe pod skratkou ZAŠ – zahraničné anglické štúdium. UVL etablovaním ZAŠ si značne

zvýšila prestíž medzi vysokoškolskými inštitúciami doma i v zahraničí. Univerzita sa aj vďaka tejto skutočnosti značne internacionalizovala.

Prof. Cabadaj bol iniciátorom a spoluzakladateľom spoločnosti stredoeurópskych veterinárskych škôl pod názvom VETNEST. Jej zmyslom bolo zosúladiť študijné plány, umožniť prestupy študentov, vzájomne si uznávať absolvované skúšky ako aj umožniť pedagogickú, vedeckú spoluprácu a výmenné pobyty pedagogických a vedeckých pracovníkov. Zakladajúcimi členmi boli Košice, Budapešť, Viedeň a Brno. Neskôr sa členstvo rozšírilo o Slovinsko, Vroclav, Záhreb a Sarajevo.

Rozšírili a prehĺbili sa kontakty so zahraničnými vysokými školami a výskumnými ústavmi. V r. 1992 sa univerzita stala členom Európskej asociácie veterinárskych vysokých škôl.

V ďalšom funkčnom období vyvrcholením medzinárodných aktivít prof. Cabadaja bolo úspešné ukončenie evalvácie Komisiou Európskej únie. Naša univerzita ako jedna z prvých vysokých škôl bývalého východného bloku a ako prvá zo Slovenska sa prihlásila na evalváciu už v r. 1995. Ukončením celého procesu bola obhajoba správy, ktorá sa uskutočnila 15.1.1997 v Bruseli za účasti delegácie UVL. Komisia na záver rokovania konštatovala, že ŠO VVL spĺňa požiadavky Nariadenia EÚ č. 78/1027 EEC pre výučbu veterinárskych lekárov. Približovanie vzdelávania v rámci veterinárskych univerzít a fakúlt je nevyhnutné pre ďalšiu internacionalizáciu výučby. Je to taktiež nevyhnutná podmienka voľného pohybu študentov a absolventov tak v krajinách EÚ, ako aj v budúcnosti pričlenených krajín.

Prof. Cabadaj ako rektor inicioval a významne sa podieľal na vzniku študijného programu Farmácia na UVL v Košiciach. Tento úspech dosiahla UVL za nezištnej podpory VFU Brno a Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Prof. Cabadaj dosiahol uznanie svojich pedagogických, odborných a organizačných schopností a bol rektorom UVL v Košiciach v štyroch funkčných obdobiach, celkom 13 rokov, čo pozitívne ovplyvnilo postavenie Univerzity veterinárskeho lekárstva v systéme slovenského vysokého školstva, ale aj v medzinárodnom meradle. Dôkazom toho je aj rozhodnutie Vedeckej rady veterinárnej a farmaceutickej univerzity v Brne, ktorá na slávnostnom zasadnutí dňa 19.3.2001 udelila prof. Cabadajovi čestnú hodnosť doctor honoris causa – D.h.c.

Prof. MVDr. Dionýz Máté, PhD.

MVDr. Pavel LIETAVA, CSc. – 80-ročný

MVDr. Pavel Lietava – zakladateľ parazitologického oddelenia a dlhoročný riaditeľ Štátneho veterinárneho ústavu vo Zvolene, CSc.

Narodil sa dňa 27. apríla 1930 v Slatinke, okres Zvolen. Stredoškolské štúdium absolvoval na Štátnom gymnáziu vo Zvolene, kde aj v roku 1949 maturoval. Potom sa rozhodol študovať veterinárnu medicínu na Vysokej škole veterinárskej v Brne. Na prijímacie pohovory bol však pozvaný na Vysokú školu veterinársku v Košiciach, ktorá zahájila svoju činnosť v septembri 1949. Od počiatku sa aktívne podieľal na príprave jednotlivých učebných priestorov, úprave areálu školy. Už od druhého ročníka pracoval ako vedecká pomocná sila na Katedre parazitológie, kde bol vedúci prof. MVDr. Ján Hovorka DrSc. Neskôr viedol aj praktické cvičenia z parazitológie. Vysokoškolské štúdium ukončil obhájením diplomovej práce *Vplyv chemikálií na činnosť lariev pľúcnych červov oviec in vitro*. Dňa 23. októbra 1954 promoval a získal veterinársky diplom. V októbri 1954 nastúpil ako obvodný veterinár vo Zvolenskej Slatine. Neskôr bol preložený na veterinárne stredisko Víglaš – Pstruši. Priamo v sídle obvodu bol brucelóznym izolát, do ktorého boli sústreďované BaB pozitívne kusy hovädzieho dobytku z celého kraja. V dôsledku ošetrovania BaB pozitívnych kusov dobytku (zadržávané lôžka, krvné odbery) boli u neho zistené špecifické protilátky. V roku 1957 nastúpil na Štátny veterinárny ústav vo Zvolene, kde bol riaditeľom MVDr. Štefan Hajdu, CSc. V provizórnych prie-

storoch vybudoval parazitologické oddelenie a vykonával bežné parazitologické vyšetrenia. Parazitologickú diagnostiku sa podarilo plne rozvinúť až v novej budove veterinárskeho ústavu od roku 1959.

V roku 1964 odišiel na expertízny pobyt do Kubánskej republiky. Pôvodne začal pracovať v Centrálnom veterinárnom laboratóriu, kde vykonával bežné parazitologické vyšetrenia pre celú republiku. Neskôr na požiadanie kubánskych predstaviteľov prešiel pracovať na Strednú školu pre poľnohospodárskych technikov. Jeho úlohou bolo odborne pripraviť študentov, ktorí mali pracovať na parazitologických oddeleniach provinčných veterinárnych laboratórií. Pre študentov vydal knižnú publikáciu v španielskom jazyku. Jeho pôvodný jednoročný pobyt bol na požiadanie kubánskych predstaviteľov predĺžený na tri roky. Po návrate z Kuby opäť nastúpil na pôvodné pracovisko vo Zvolene. V roku 1972 bol poverený funkciou riaditeľa ŠVÚ. Ústav pod jeho vedením svojou prácou a výsledkami si získal dôveru a uznanie jednak terénnych kolegov i poľnohospodárskych podnikov. Ústav zvládol náročné úlohy diagnostiky jednotlivých chorôb, vrátane prepracovania a zavádzania nových vyšetrovacích metód. Svoje bohaté skúsenosti ochotne odovzdával aj svojim spolupracovníkom.

Pokojné rodinné prostredie mu vytváralo vhodné podmienky pre riadiacu, odbornú a vedeckú prácu. Bol prijatý za externého aspiranta na Helmintologický ústav, jeho školite-

ľom bol akademik Ján Hovorka. Kandidátsku dizertačnú prácu *Epizootológia dikroceliózy oviec v stredoslovenskom kraji* úspešne obhájil v roku 1983 a získal titul CSc. Aktívne sa zúčastňoval na vedeckých konferenciách poriadaných Helmintologickým ústavom. Svoje výsledky publikoval v odborných časopisoch.

Jubilant bol pracovitý, rozvážny, kolegiálny. Vážil si svedomitú prácu svojich spolupracovníkov a snažil sa ju objektívne hodnotiť a odmeniť. Preto bol v kolektíve vážený a obľúbený. Jeho dlhoročná úspešná odborná a vedecká práca bola ocenená rezortným vyznamenaním a pamätnými medailami.

Pri významnom životnom jubileu blahoželáme a do ďalších rokov želáme zdravie a rodinnú pohodu.

J. Jantošovič, F. Schwarcz

JUBILANTI V 3. ŠTVRTROKU 2010

50 ročné jubileum

MVDr. Zamba, S., 1.07., Trebišov
MVDr. Salajová, J., 9.07., Košice
MVDr. Špakulová, M., 11.07., Košice
MVDr. Károly, Š., 16.07., Šumiac
MVDr. Gornyczká, E., 17.07., Rybník
MVDr. Salai, V., 18.07., Rohožník
MVDr. Faga, M., 20.07., Bohdanovce nad Trnavou
MVDr. Kováčová, D., 22.07., Prešov
MVDr. Babjak, P., 29.07., Vranov nad Topľou
MVDr. Brauner, T., 30.07., Bratislava
Ing. Andráš, D., 30.07., Prešov
MVDr. Kavula, J., 5.08., Bardejov
Ing. Bielich, J., 12.08., Topoľčany
RNDr. Macák, S., 14.08., Gíraltovec
MVDr. Michalíková, M., 16.08., Nitra
MVDr. Bradová, O., 18.08., Bratislava
MVDr. Mészárosová, T., 25.08., Košice
MVDr. Fabiš, M., 26.08., Nitra
MVDr. Gális, M., 28.08., Holíč
Doc. RNDr. Staničová, J., 29.08., Košice
MVDr. Stupák, I., 1.09., Svidník
Mgr. Wienerová, E., 11.09., Košice

MVDr. Reptová, J., 15.09., Ivanka pri Dunaji
MVDr. Čermáková, M., 17.09., Lučenec
MVDr. Polahár, P., 17.09., Zvolen
MVDr. Kocmanová, I., 18.09., Krupina
MVDr. Špilák, L., 22.09., Skalité
Doc. RNDr. Javorský, P., DrSc., 25.09., Košice

60 ročné jubileum

Ing. Raffaj, J., 9.07., Sliač
MVDr. Vítek, E., 12.07., Púchov
Ing. Ščerbík, M., 26.07., Milhostov
MVDr. Laciaková, A., PhD., 29.07., Košice
Doc. MVDr. Rajský, D., PhD., 31.07., Dunajská Streda
MVDr. Mikuta, E., 5.08., Stará Turá
MVDr. Kollár, V., 28.08., Bratislava
MVDr. Demčák, M., 2.09., Prešov
MVDr. Miholics, Š., 16.09., Komárno
MVDr. Kostovčík, D., 18.09., Vranov nad Topľou
MVDr. Máj, J., 24.09., Lučenec
MVDr. Bigaň, M., 29.09., Michalovce

70 ročné jubileum

MVDr. Piršič, I., 5.07., Levoča

MVDr. Dubovský, J., 29.07., Dolný Kubín
MVDr. Lehotka, J., 29.07., Zemianska Olča
MVDr. Babík, I., 3.07., Bratislava
MVDr. Macánek, V., 4.08., Senica
Doc. MVDr. Čorba, J., 13.08., Košice

75 ročné jubileum

MVDr. Varga, I., 8.07., Komárno
MVDr. Varga, P., 28.08., Komárno
Prof. MVDr. Rajtová, V., DrSc., 3.09., Košice

80 ročné jubileum

MVDr. Homola, J., 10.07., Cabaj – Čápor 325
MVDr. Hudec, P., 10.07., Lučenec
MVDr. Slovák, V., 29.07., Myjava
Doc. MVDr. Hojer, R., CSc., 1.08., Košice
MVDr. Sedlický, P., 1.08., Veľký Meder
MVDr. Paňko, J., 15.08., Bardejov
MVDr. Štefko, V., 21.08., Stará Ľubovňa
MVDr. Vojtek, L., 29.09., Bardejov

85 ročné jubileum

MVDr. Novomestský, L., 28.07., Sereď
MVDr. Valovič, J., 2.08., Sereď
MVDr. Prokop, J., 1.09., Dolný Kubín

Z našich radov odišli

MVDr. Milan Tokár, zomrel dňa 13.5.2010 vo veku 68 rokov